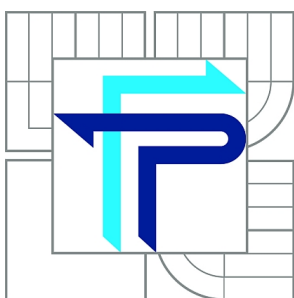

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA PODNIKATELSKÁ
ÚSTAV MANAGEMENTU

FACULTY OF BUSINESS AND MANAGEMENT
INSTITUTE OF MANAGEMENT

NÁVRH NA SNÍŽENÍ NEZAMĚSTNANOSTI V OKRESE PROSTĚJOV

SUGGESTION FOR REDUCTION OF UNEMPLOYMENT IN THE DISTRICT OF PROSTĚJOV

DIPLOMOVÁ PRÁCE

MASTER'S THESIS

AUTOR PRÁCE

AUTHOR

Bc. MICHAL ŠEVČÍK

VEDOUCÍ PRÁCE

SUPERVISOR

doc. Ing. LUDĚK MIKULEC, CSc.

BRNO 2014

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Ševčík Michal, Bc.

Řízení a ekonomika podniku (6208T097)

Ředitel ústavu Vám v souladu se zákonem č.111/1998 o vysokých školách, Studijním a zkušebním řádem VUT v Brně a Směrnicí děkana pro realizaci bakalářských a magisterských studijních programů zadává diplomovou práci s názvem:

Návrh na snížení nezaměstnanosti v okrese Prostějov

v anglickém jazyce:

Suggestion for Reduction of Unemployment in the District of Prostějov

Pokyny pro vypracování:

Úvod

Teoretická východiska

Analýza současného stavu

Návrhy na řešení

Závěr

Seznam literatury

Přílohy

Seznam odborné literatury:

- HÁLASKOVÁ, R. Politika zaměstnanosti. 1. vyd. Ostrava: Ostravská univerzita, 2008. 152 s. ISBN 978-80-7368-522-5.
- HOLMAN, R. Ekonomie. 4. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008. 736 s. ISBN 80-7179-891-6.
- KOUBEK, J. Řízení lidských zdrojů. 2007. 399 s. ISBN 978-80-7261-168-3.
- KUCHAŘ, P. Trh práce – Sociologická analýza. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2007. 183 s. ISBN 978-80-246-1383-3.

Vedoucí diplomové práce: doc. Ing. Luděk Mikulec, CSc.

Termín odevzdání diplomové práce je stanoven časovým plánem akademického roku 2013/2014.

L.S.

prof. Ing. Vojtěch Koráb, Dr., MBA
Ředitel ústavu

doc. Ing. et Ing. Stanislav Škapa, Ph.D.
Děkan fakulty

V Brně, dne 19.12.2013

Abstrakt

Tato práce se zaměřuje na návrh opatření, která povedou ke snížení nezaměstnanosti v okrese Prostějov. Nejdříve je nezaměstnanost analyzována podle jednotlivých skupin obyvatelstva a zjišťují se problémy tohoto trhu práce. Na základě analýzy budou předloženy návrhy na snížení nezaměstnanosti, které budou zaměřeny především na ohrožené skupiny obyvatelstva.

Abstract

This thesis is focusing on suggestions, which will lead to decrease in unemployment in the district of Prostějov. Unemployment is analysed by individual groups of population first and then are found out the problems of this labour market. Based on the analysis will be presented proposals to reduction of unemployment, which will be focused mainly on endangered groups of population.

Klíčová slova

Nezaměstnanost, míra nezaměstnanosti, trh práce, aktivní politika zaměstnanosti, úřad práce

Key words

Unemployment, unemployment rate, labour market, active labour market policy, labour office

Bibliografická citace

ŠEVČÍK, M. *Návrh na snížení nezaměstnanosti v okrese Prostějov*. Brno: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská, 2014. 81 s. Vedoucí diplomové práce doc. Ing. Luděk Mikulec, CSc.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená diplomová práce je původní a zpracoval jsem ji samostatně. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem ve své práci neporušil autorská práva (ve smyslu Zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském a o právech souvisejících s právem autorským).

V Brně dne 20. ledna 2014

Poděkování

Tímto bych chtěl poděkovat doc. Ing. Luďkovi Mikulcovi, CSc. za odborné vedení, cenné rady a připomínky, které mi poskytoval při zpracování této práce. Dále bych chtěl poděkovat zaměstnancům Kontaktního pracoviště v Prostějově za poskytnutí informací.

OBSAH

ÚVOD.....	9
1 DEFINOVÁNÍ PROBLÉMU A CÍLE DP.....	12
2 TEORETICKÁ VÝCHODISKA PRÁCE	13
2.1 TRH PRÁCE.....	13
2.2 NEZAMĚSTNANOST	17
2.3 MÍRA NEZAMĚSTNANOSTI	18
2.4 FORMY NEZAMĚSTNANOSTI	20
2.5 DOBROVOLNÁ A NEDOBROVOLNÁ NEZAMĚSTNANOST	22
2.6 DŮSLEDKY NEZAMĚSTNANOSTI	23
2.7 INFLACE A NEZAMĚSTNANOST	24
3 ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU	27
3.1 VÝVOJ NEZAMĚSTNANOSTI V EU	27
3.2 NEZAMĚSTNANOST V ČESKÉ REPUBLICE	31
3.3 NEZAMĚSTNANOST V OKRESE PROSTĚJOV	36
3.3.1 Charakteristika okresu.....	36
3.3.2 Nezaměstnanost celkem	38
3.3.3 Nezaměstnanost podle pohlaví.....	43
3.3.4 Nezaměstnanost podle věku	45
3.3.5 Nezaměstnanost podle dosaženého vzdělání.....	46
3.3.6 Nezaměstnanost podle délky evidence	47
3.3.7 Nezaměstnanost absolventů a mladistvých	49
3.3.8 Nezaměstnanost osob se zdravotním postižením	50
3.3.9 Zaměstnávání cizinců.....	51
3.3.10 Aktivní politika zaměstnanosti	52
3.3.11 SWOT analýza okresu Prostějov.....	55
4 NÁVRHY NA SNÍŽENÍ NEZAMĚSTNANOSTI.....	57
4.1 NÁVRHY INVESTIČNÍCH AKCÍ V OKRESE PROSTĚJOV.....	57
4.2 NÁVRHY NA SNÍŽENÍ NEZAMĚSTNANOSTI RIZIKOVÝCH SKUPIN.....	62
4.2.1 Návrhy uplatnění osob se zdravotním postižením.....	62
4.2.2 Návrhy řešení nezaměstnanosti absolventů a mladistvých	63
4.2.3 Návrhy u osob starších 50 let a dlouhodobě nezaměstnaných	65
4.3 NÁVRHY V RÁMCI AKTIVNÍ POLITIKY ZAMĚSTNANOSTI	66
ZÁVĚR	72
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	76
SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	78
SEZNAM GRAFŮ	79
SEZNAM TABULEK.....	80

ÚVOD

Nezaměstnanost je v současnosti velkým problémem nejen u nás. Přináší s sebou různé problémy, ať už ekonomické či psychické, tak i sociálního rázu. Proto má smysl zabývat se příčinami vzniku nezaměstnanosti, a snažit se proti tomuto jevu hledat reálná opatření. Ve své diplomové práci se budu věnovat tématu nezaměstnanosti v okrese Prostějov.

Správní obvod Prostějov se rozprostírá na jihozápadě olomouckého kraje. Na východě sousedí s okresem Přerov a na severu s okresem Olomouc. Na jihu má společnou hranici s okresem Kroměříž ze Zlínského kraje a okresem Vyškov z Jihomoravského kraje. Celkovou rozlohou 770 km² se řadí na čtvrté místo mezi pěti okresy Olomouckého kraje (Jeseník, Olomouc, Přerov, Prostějov a Šumperk). Na celkové ploše Olomouckého kraje se okres Prostějov podílí 15 %. Správní obvod Prostějov má podle nejnovějších informací 110 190 obyvatel.

Prostějovský správní obvod má průmyslově – zemědělský charakter. Nejvýznamnější průmyslová odvětví jsou oděvní a textilní výroba, stavebnictví, strojírenství, hutnictví a zpracování kovů. Centrem trhu práce je město Prostějov, kde žije přes 40 % všech a přes 80 % městských obyvatel a je zde vytvářena převážná část pracovních míst. Trh práce je poměrně uzavřený, i když dochází k migraci pracovních sil směrem k okolním správním obvodům, především Olomouci, Vyškovu, Přerovu a Blansku, a to jak dojížděním, tak vyjížděním pracovníků.

Zřizovatelem Úřadu práce v Prostějově bylo Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky zakládací listinou ze dne 23.8.1990. Předmět činnosti Úřadu práce v Prostějově byl stanoven zákonem č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, v platném znění a zákonem č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, v platném znění.

V souvislosti s účinností zákona č. 73/2011 Sb. (zákon o Úřadu práce České republiky a o změně souvisejících zákonů) jsou od 1. 4. 2011 původní (okresní) úřady práce zřízené podle zákona o zaměstnanosti (zákon č. 435/2004 Sb.) zrušeny. Veškeré úkoly v oblastech zaměstnanosti, ochrany zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele, státní sociální podpory a dalších přebírá Úřad práce České republiky, který je správním úřadem s celostátní působností. V Úřadu práce ČR působí generální ředitelství se sídlem v Praze a krajské pobočky, jejichž součástí jsou kontaktní pracoviště, jež vznikla reorganizací původních úřadů práce a jejich kontaktních míst.

Kontaktní pracoviště v Prostějově je organizační složkou Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Olomouci a zabezpečuje ve svém správním obvodu státní politiku zaměstnanosti. Ředitel kontaktního pracoviště řídí svěřené útvary, jedná a podepisuje se jménem Úřadu práce České republiky v záležitostech spadajících do působnosti jím řízených útvarů s výjimkou případů, kdy je k jednání oprávněn pouze jiný vedoucí zaměstnanec Úřadu práce České republiky. Ředitele jednotlivých kontaktních pracovišť jmenuje se souhlasem náměstka ministra pro politiku zaměstnanosti a trh práce a po předchozím vyjádření ředitele krajské pobočky generální ředitel Úřadu práce České republiky. Ředitele jednotlivých krajských poboček jmenuje na návrh generálního ředitele Úřadu práce České republiky ministr práce a sociálních věcí. Pravomoci ředitelů jsou nastaveny Organizačním řádem Úřadu práce České republiky a dále jsou doplněny pro konkrétní případy formou pověření. V době nepřítomnosti ředitele zastupuje jím pověřený vedoucí zaměstnanec. Úřad práce má od doby svého vzniku sídlo na ulici Plumlovská č.p. 458/36, kde se nacházejí všechny odborné útvary. K datu 31. 12. 2012 zaměstnává Kontaktní pracoviště Prostějov 70 zaměstnanců. Níže uvádím hlavní náplň jednotlivých útvarů. Organizační struktura úřadu je uvedena v Příloze č. 1.

Ředitel kontaktního pracoviště Prostějov

Náplní práce je řízení a koordinace odborných činností, určování principů a zásad činnosti kontaktního pracoviště, reprezentace Kontaktního pracoviště v Prostějově, zajišťování spolupráce s dalšími subjekty souvisejících s rozvojem trhu práce. Řízení práce podřízených. Ředitele kontaktního pracoviště jmenuje generální ředitel.

Spolu s ředitelem zabezpečuje všechny organizační a především pak administrativní a evidenční práce:

- pracovník pro technické a provozní činnosti, administrativní pracovník – podatelna

Oddělení zaměstnanosti

Úkolem tohoto oddělení je provádět aktivní politiku zaměstnanosti, sleduje situaci na trhu práce, provádí analýzu a poskytuje uchazečům informace a poradenskou činnost, zajišťuje rekvalifikační kurzy, spolupracuje se zaměstnavateli v rámci nabídek pracovních příležitostí, vyplácí podpory v nezaměstnanosti.

- vedoucí oddělení
- referát zprostředkování zaměstnání (vedoucí referátu, poradci pro zprostředkování)
- referát podpory v nezaměstnanosti (vedoucí referátu, pracovníci podpor v nez.)

Oddělení nepojistných sociálních dávek

Zaměřuje se na přijímání a evidenci dávek státní sociální podpory, vyhodnocuje její nárok na přiznání. Soustředí se také na přiznání přeplatků na dávkách.

- vedoucí oddělení, specialisté dávek, metodici SSP

Referát hmotné nouze

Zabývá se pomocí osobám s nedostatečnými příjmy, motivující tyto osoby k aktivní snaze zajistit si prostředky k uspokojení životních potřeb. Je jedním z opatření, kterými Česká republika bojuje proti sociálnímu vyloučení. Pracuje s dávkami příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení a mimořádná okamžitá pomoc.

- vedoucí referátu, sociální pracovníci

1 Definování problému a cíle DP

Ve své diplomové práci se zabývám nezaměstnaností v okrese Prostějov. Nezaměstnanost je jevem, který s sebou přináší negativní ekonomické a sociální důsledky a patří k největším problémům tržních ekonomik. Neohrožuje stejnou měrou všechny skupiny lidí, ale existují skupiny, u nichž je ztráta zaměstnání daleko pravděpodobnější a nalezení nového pracovního místa je obtížnější. Z těchto důvodů jsem si za téma diplomové práce zvolil právě problematiku nezaměstnanosti. Konkrétně jsem si zvolil řešení tématu nezaměstnanosti v okrese Prostějov, kde míra nezaměstnanosti na konci roku 2012 dosáhla 10,9 % a byla tak nad celorepublikovým průměrem, který byl na samém konci roku 9,4 %.

Cílem této diplomové práce je provést podrobnou analýzu situace na trhu práce v okrese Prostějov. Na základě zjištěných informací se poté budu snažit navrhnout opatření, která ve svém výsledku povedou ke snížení míry nezaměstnanosti v okrese Prostějov. Výstupy práce mohou posloužit jako inovativní doporučení, která by měla Úřadu práce pomoci při snižování nezaměstnanosti, a to jak u jednotlivých skupin uchazečů o práci, tak i z hlediska obecného zvýšení počtu volných pracovních míst.

V diplomové práci budou využity zejména metody analýzy a syntézy, komparace a dotazování.

2 Teoretická východiska práce

Zaměstnání představuje v životě každého člověka nezastupitelné místo. Nejenže přináší jedinci materiální zajištění, ale také pocit seberealizace a sociálního uspokojení. Naproti tomu za nezaměstnané jsou považovány ekonomicky aktivní osoby, které chtějí pracovat, ale nemohou najít práci. (8)

2.1 Trh práce

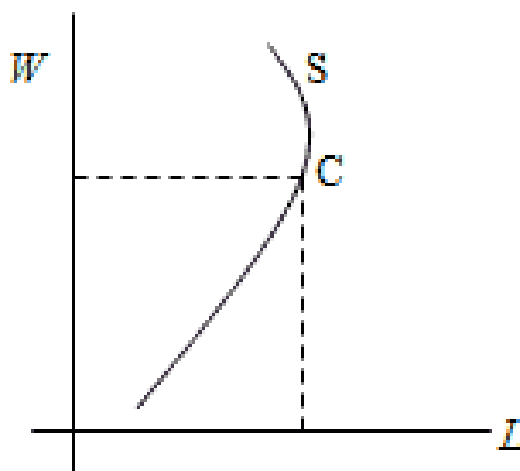
Trh práce je trhem, na němž se střetává tržní nabídka práce a tržní poptávka po práci. Existuje spousta firem poptávajících práci a současně široká škála populace nabízejí práci, trh práce je tedy současně trhem s vysokou mírou konkurence na straně poptávky i nabídky práce. Vlček uvádí, že „práce je v ekonomické teorii chápána jako cílově zaměřená hospodářská činnost člověka. Hlavní příčinou pracovní aktivity lidí je zabezpečení jejich základních životních potřeb.“ Cena práce je pak dána mzdou. Obě strany, tedy domácnosti na straně nabídky práce a firmy na straně poptávky po práci, usilují o maximalizaci svého užitku. Pro vhodnou alokaci je pak zapotřebí, aby domácnosti nabízeli firmami požadovanou strukturu pracovních sil a těmto pracovním silám byla poskytnuta adekvátní mzda. (7)

Nabídka práce

Nabídka práce představuje čas, který jsou lidé ochotni a schopni vynaložit na určitou činnost za určitou předem stanovenou mzdu. Množství práce, které lidé nabízející je závislé na rozložení disponibilního času pro práci a pro odpočinek daného člověka, přičemž disponibilní čas je pracovní doba a za odpočinek pak považujeme volný čas. Je pak na každém z nás, jakým způsobem volíme mezi pracovní dobou a odpočinkem a do jaké míry maximalizujeme svůj užitek. Následně můžeme porovnat užitek plynoucí z možnosti pořídit určité statky za mzdu z vykonané práce s užitek z volného času jednotlivce a stanovit tak jeho individuální nabídku práce. Člověk bude totiž zvyšovat počet odpracovaných hodin do té doby, dokud se mezní užitek plynoucí ze statků možných získat za mzdu nevyrovná meznímu užtku volného času. Změna mzdové sazby pak bude mít na volbu mezi prací a volným časem dvojitý účinek:

- substituční efekt – při vyšší mzdě každá hodina práce přináší možnost získání většího množství statků. Tato možnost pak povede k tendenci více pracovat na úkor volného času.
- důchodový efekt – vyšší mzda zvýší reálný příjem a povede k tendenci chtít více volného času

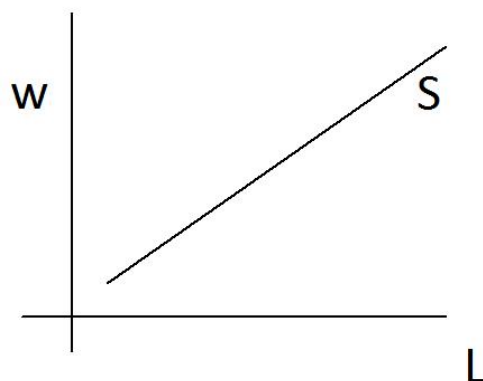
Substituční a důchodový efekt působí protichůdně, tvar křivky individuální nabídky práce pak závisí na skutečnosti, který ze zmíněných efektů převládá. Pokud je mzdová sazba nižší, pak převládá substituční efekt a množství nabízené práce roste, pokud je mzdová sazba vyšší, pak převládá důchodový efekt a množství nabízené práce klesá, danou křivku lze označit za tzv. zpět zakřivenou individuální křivku nabídky práce.

Graf 1: Zpět zakřivená nabídka práce (Zdroj (4))

S – nabídka práce
 L – množství pracovních sil
 W – mzdová sazba
 C – bod, do kterého nabídka práce roste a následně klesá

Zpět zakřivená křivka je křivkou individuální nabídky práce, chceme-li získat tržní nabídku práce, musíme sečíst všechny individuální nabídky práce nabízejících práci na trhu práce. Tržní nabídka práce již není zpět zakřivenou křivkou, a to z důvodu, že každý jednotlivec volí mezi nabízenou prací a volným časem jinak.

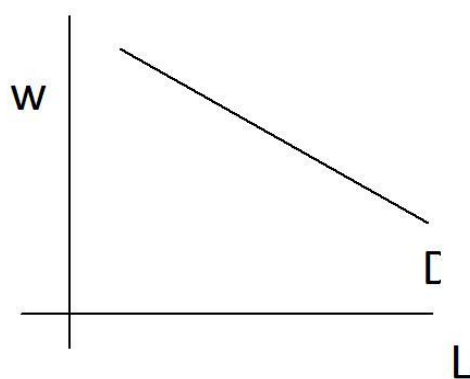

Graf 2: Tržní nabídka práce (Zdroj (4))

S – nabídka práce
L – množství pracovních sil
W – mzdová sazba

Poptávka po práci

Poptávka po práci je dána množstvím práce, jež firma bude najímat za určitou mzdovou sazbu. Firma pak poptává takové množství práce, při kterém se příjem z mezního produktu rovná mezním nákladům na práci. Tržní poptávka po práci je pak součtem všech poptávek po práci na daném trhu práce. Křivka poptávky po práci je znázorněna grafem č. 3.

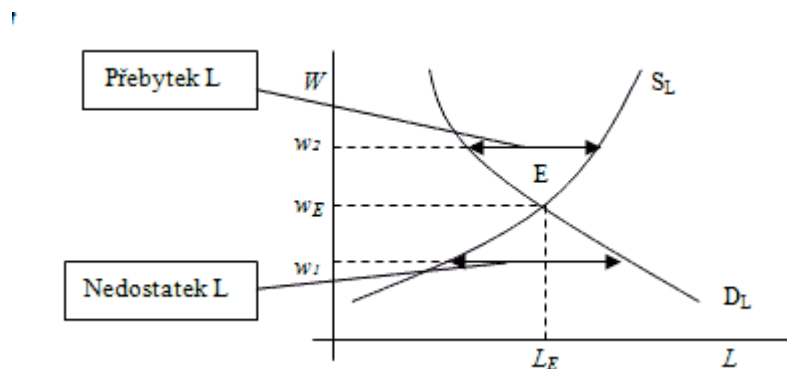

Graf 3: Poptávka po práci (Zdroj (4))

D – poptávka po práci
L – množství pracovních sil
W – mzdová sazba

Rovnováha na trhu práce

Rovnováha na trhu práce nastává, při střetu tržní nabídky práce s tržní poptávkou po práci. Graficky lze tento stav znázornit následovně:

Graf 4: Rovnováha na trhu práce (Zdroj (5))

S – tržní nabídka práce
 D – tržní poptávka po práci
 L – množství pracovních sil
 W – mzdová sazba

Z grafu je patrné, že při mzdové sazbě w^2 domácnosti nabízejí větší množství práce, než firmy poptávají, na trhu tak vzniká přebytek práce, tedy nezaměstnanost. Naopak při mzdové sazbě w^1 je poptáváno firmami větší množství práce, než domácnosti nabízejí, jedná se tedy o nedostatek pracovních příležitostí. Rovnováha nastává v bodě E , tedy v bodě střetu nabídky práce s poptávkou po práci.

Možné nedokonalosti na trhu práce

- **mzdová strnulost** – dochází k ní z důvodu, že mzdy reagují na změny trhu práce daleko pomaleji, než tomu je s nabídkou a poptávkou po práci.
- **mzdové tarify firem** – firmy užívají k podpoře spravedlnosti v odměňování za vykonanou práci předem stanovené mzdy dle mzdových tarifů, zaměstnanci tedy nejsou motivováni, nedochází k motivaci a ovlivnění důchodového, resp. substitučního efektu
- **ostatní omezení** – v podobě různých kolektivních smluv, odborů, pracovně-právních předpisů. Do této skupiny lze zařadit i různé tržní vlivy.

Segmentace trhu práce

Teorie, zkoumající zvláštnosti trhu práce upozorňuje na jev, který je označován pojmem segmentace trhu práce. Segmentace trhu práce znamená, že neexistuje jediný trh práce, ale celá řada trhů. Zásadně je třeba rozlišovat mezi primárním a sekundárním trhem práce a mezi interními pracovními trhy jednotlivých firem a externím trhem práce, který zahrnuje území celého státu.

Primární trh práce soustřeďuje lepší a výhodnější pracovní příležitost, s vyšší prestiží, s možností profesionálního růstu, vyššími výdělky a větší jistotou zaměstnání. Sekundární trh práce soustřeďuje pracovní místa s nízkou prestiží, malými požadavky na kvalifikaci, nízkými výdělky a značnou nejistotou zaměstnání.

Interní trhy práce představují pracovní příležitosti uvnitř jednotlivých firem, mezi nimiž dochází k rozmisťování pracovníků zpravidla bez jejich propouštění. Na externím trhu práce se setkávají pracovníci, nabízející svoji pracovní sílu a kvalifikaci, s firmami nabízející volná pracovní místa. (2)

2.2 Nezaměstnanost

Nezaměstnanost vzniká při nerovnováze na trhu práce a je přirozenou součástí každé vyspělé ekonomiky. Pro určení míry nezaměstnanosti je nutné definovat základní pojmy v rozdělení obyvatelstva z hlediska zaměstnanosti:

- zaměstnané osoby – jedná se o osoby, které vykonávají placené zaměstnání nebo jsou zaměstnaní jako samostatně výdělečně činné osoby, dále osoby v daném čase nepracující, ale s aktivním zaměstnáním jako např. nemocní, lidé ve stávce, ženy na mateřské dovolené apod.
- nezaměstnané osoby – jsou ty osoby, které nemají placené zaměstnání, ale aktivně hledají, jsou ochotni pracovat a schopni pracovat. Za nezaměstnané jsou

pak považovány ty osoby, které dosáhly 15 a více let a současně splňují následující tři podmínky:

- nejsou zaměstnaní ani nejsou osoby samostatně výdělečně činné
- hledají aktivně zaměstnání
- jsou ochotni a schopni okamžitě s maximální lhůtou 14 dní nastoupit do placeného zaměstnání nebo být OSVČ

Aktivním hledáním zaměstnání rozumíme např. registraci jako uchazeč o zaměstnání u úřadu práce nebo jiné agentury, samostatné aktivní vyhledávání zaměstnání přímo u potencionálních zaměstnavatelů, inzercí.

- ostatní – jako jsou např. studenti, starobní či invalidní důchodci, ženy v domácnosti.

Sečteme-li zaměstnané a nezaměstnané osoby získáme **ekonomicky aktivní obyvatelstvo**. Ostatní osoby jdou pak v ekonomické teorii považovány za ekonomicky neaktivní obyvatele. Důležitou součástí vymezení nezaměstnanosti je tzv. **skrytá nezaměstnanost**, do které se řadí osoby s povinným zkráceným pracovním úvazkem a také osoby, které pro dlouhodobou marnou snahu najít zaměstnání ztratily naději práci hledat.

2.3 Míra nezaměstnanosti

Míru nezaměstnanosti vyjadřuje procentní podíl nezaměstnaných osob ke všem osobám schopným pracovat, do kterých se tedy řadí zaměstnané i nezaměstnané osoby. Zapsat pak můžeme následovně:

$$\frac{\text{dosažitelní uchazeči o zaměstnání evidovaní na ÚP}}{\text{pracovní síla}} * 100$$

Čítatel: přesná evidence registrovaných - dosažitelných, neumístěných uchazečů o zaměstnání, občanů ČR a občanů EU (EHP), vedená úřady práce podle bydliště uchazeče ke konci sledovaného měsíce. Jedná se o uchazeče o zaměstnání, kteří mohou bezprostředně nastoupit do zaměstnání při nabídce vhodného pracovního místa, tj. evidovaní nezaměstnaní, kteří nemají žádnou objektivní překážku pro přijetí zaměstnání.

Jmenovatel: pracovní síla, tj. počet zaměstnaných v národním hospodářství s jediným nebo hlavním zaměstnáním podle výsledků výběrových šetření pracovních sil - VŠPS (klouzávy průměr posledních čtyř čtvrtletí) + počet pracujících cizinců ze třetích zemí s platným povolením k zaměstnávání, zaměstnaných občanů EU registrovaných ÚP (klouzávy průměr posledních 12-ti měsíců) a cizinců s platným živnostenským oprávněním (klouzávy průměr za poslední 2 pololetí) + přesná evidence registrovaných - dosažitelných, neumístěných uchazečů o zaměstnání, občanů ČR a občanů EU, vedená úřady práce podle bydliště uchazeče (klouzávy průměr posledních 12-ti měsíců). (9)

V případě nezaměstnanosti nejde jen o její výši, ale také délku jejího trvání a její příčiny. Krátkodobá nezaměstnanost jistě není příjemná, ale její dopady nejsou zdaleka tak velké jako v případě dlouhodobé nezaměstnanosti. Nezaměstnaným se člověk může stát z různých důvodů, podle toho rozlišuje také různé typy nezaměstnanosti. (3)

Přirozená míra nezaměstnanosti

Přirozená míra nezaměstnanosti je taková nezaměstnanost, při níž jsou různé diferencované trhy práce v průměru v rovnováze. To znamená, že někde převyšuje nabídka práce, existují tedy volná pracovní místa, a jinde je větší poptávka po práci, než je počet volných míst. Na počátku 60. let byla za přirozenou míru nezaměstnanosti považována hranice přibližně 4%, dnes je to 6% i více. Za přirozenou míru nezaměstnanosti je obvykle považována nejnižší udržitelná míra nezaměstnanosti, kterou stát udržuje, aniž by riskoval vzestupnou spirálu inflace. (1)

Je tedy třeba zdůraznit, že určitá míra nezaměstnanosti je přirozenou součástí každého tržního hospodářství. Za přirozenou míru nezaměstnanosti lze také považovat takovou míru nezaměstnanosti, při níž počet nezaměstnaných je nižší nebo rovný počtu volných pracovních míst. Nezaměstnanost na úrovni přirozené míry nezaměstnanosti je označována jako nezaměstnanost dobrovolná, vyplývající z toho, že nezaměstnaní nemají z různých důvodů zájem o nabízená pracovní místa, kterých je sice dost, avšak nevyhovují nárokům uchazečů. (3)

2.4 Formy nezaměstnanosti

Z pohledu ekonomické terminologie je možné rozlišovat více forem nezaměstnanosti, podle kterých můžeme shledat příčinu a možné řešení. Jedná se o:

Frikční nezaměstnanost

Frikční nezaměstnanost vzniká v důsledku neustálého pohybu lidí mezi oblastmi a pracovními místy nebo v průběhu jednotlivých stádií životního cyklu. Dokonce i kdyby se ekonomika nacházela ve stavu plné zaměstnanosti, byly by zde vždy určitá fluktuace – lidé, kteří hledají zaměstnání po absolvování školy nebo se stěhují do jiného města, ženy se mohou vracet do práce poté, co měly děti. Protože frikčně zaměstnaní pracovníci často předcházejí z jedné práce do druhé a shánějí lepší zaměstnání, má se obvykle za to, že jsou nezaměstnaní dobrovolně. (5)

Strukturální nezaměstnanost

Strukturální změny, kterými ekonomika prochází, vyžadují přizpůsobení na straně zdrojů. Ke strukturální nezaměstnanosti dochází tehdy, jestliže toto přizpůsobení není dostatečně rychlé a vede tak k nezaměstnanosti v některých odvětvích, povoláních nebo oblastech, ve kterých se poptávka po práci snižuje rychleji než její nabídka.

Strukturální změny mohou připravit o místo některé pracovníky, jak tomu bylo například při útlumu těžby uhlí a omezení hutní výroby na Ostravsku v 90. letech

minulého století. Horníci a hutníci na Ostravsku byli nezaměstnaní, přičemž v jiných částech republiky a jiných oborech byla volná místa, avšak schopnosti a regionální umístění propuštěných horníků a hutníků neodpovídaly těmto volným místům. Toto je příklad strukturální nezaměstnanosti, která vzniká, když schopnosti lidí nebo jejich lokalizace nejsou v souladu s volnými místy.

Zřetelné rozlišení mezi frikční a strukturální nezaměstnaností a jejich měření je obtížné. Frikční a strukturální nezaměstnanost se vyznačuje tím, že počet volných míst je vyšší než počet nezaměstnaných. Strukturální nezaměstnanost trvá obvykle déle než frikční, jelikož získat nové místo v tomto případě vyžaduje rekvalifikaci nebo změnu bydliště. Tím, že je tato nezaměstnanost déletrvající, stává se jistým společenským problémem. Je však nutným jevem flexibilní ekonomiky, ve které dochází ke strukturálním změnám. Obtíže, spojené se strukturální nezaměstnaností, může vláda zmírnit podporou rekvalifikačních programů.

Formou strukturální nezaměstnanosti je i tzv. indukovaná nezaměstnanost. Jde o případy, kdy určitá nezaměstnanost může omezit pracovní příležitosti pro nekvalifikované pracovníky, pokud vyšší minimální mzdy přeceňuje jejich práci. (3)

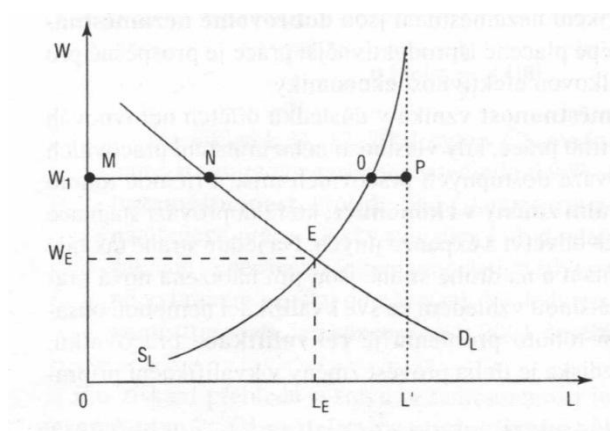
Cyklická nezaměstnanost

Nezaměstnanost vyplývající ze všeobecné recese hospodářství je nazývána cyklická nezaměstnanost, protože je spojena s klesající fází hospodářského cyklu. V průběhu recese je celková poptávka v ekonomice nedostatečná, a tím je i poptávka po práci nízká. Proto bývá tento typ nezaměstnanosti nazýván také nezaměstnaností z nedostatečné poptávky. V této situaci je počet lidí hledajících práci vyšší, než počet volných míst. Snížení tohoto typu nezaměstnanosti je jedním z hlavních cílů makroekonomické politiky. (3)

2.5 Dobrovolná a nedobrovolná nezaměstnanost

V případě dobrovolní nezvěstnosti se jedná o stav, kdy při nabízené mzdě nechce část potenciálních zaměstnanců pracovat, tedy pracovní místa existují, ale není o ně zájem díky výši nabízené mzdy.

Za nedobrovolnou nezaměstnanost pak považujeme nezaměstnanost, při které nezaměstnaný vyhledává zaměstnání za mzdu převládající na trhu nebo mzdu nižší, ale takové zaměstnání nemůže nalézt.

Graf 5: Dobrovolná a nedobrovolná zaměstnanost (Zdroj (7))

S – tržní nabídka práce
D – tržní poptávka po práci
L – množství pracovních sil
W – mzdová sazba

V grafu vidíme střet poptávky s nabídkou v bodě E. Přímka L' zobrazuje celkové množství možné nabízené práce, neboli pracovní sílu dané země, bod O značí množství nabízené práce při mzdové sazbě w^1 , bod N pak množství nabízené práce při stejné mzdové sazbě. Úsečka OP znázorňuje dobrovolně nezaměstnané, naproti tomu úsečka NO znázorňuje počet nedobrovolně nezaměstnaných. Pro úplnost doplňuji, že úsečka MN znázorňuje počet zaměstnaných osob.

2.6 Důsledky nezaměstnanosti

Ekonomická teorie nabízí dva důsledky nezaměstnanosti, těmito jsou:

- **ekonomický dopad** – vysoká nezaměstnanost ukazuje na plýtvání zdrojů v dané ekonomice, neboť při ekonomické depresi ekonomika nevytváří takové množství, kterého je jinak schopna dosáhnout, nezaměstnanost pak roste. Ekonomický dopad je dopadem cyklické nezaměstnanosti, o čemž pojednává Okunův zákon – na každá 2%, o něž klesne hrubý domácí produkt s ohledem na potenciální produkt, se míra nezaměstnanosti zvýší o 1%
- **sociální dopad** – nezaměstnanost ovlivňuje velkou měrou i lidské, sociální a psychologické pocity, zvláště, jedná-li se o dlouhodobou nedobrovolnou nezaměstnanost.

a) Možné příčiny vzniku nezaměstnanosti

Jako možné příčiny nezaměstnanosti uvádí Tomšík následující:

- nepružnost mezd
- technický rozvoj, díky němuž je zapotřebí méně fyzické práce
- vysoká porodnost
- prodlužování pracovního dne – současně s problematikou přesčasů v konečném důsledku sníží existující počet pracovních míst
- vysoká minimální mzda
- vysoká zadluženost a likvidace drobných výrobců
- nízká úroveň akumulace kapitálu
- dosažený stupeň ekonomické prosperity a materiálního bohatství země (6)

b) Možná řešení nezaměstnanosti z pohledu státu

Možnými řešeními problematiky nezaměstnanosti se zabývá státní politika zaměstnanosti. Zákon o zaměstnanosti definuje oblasti, kterými se státní politika zaměstnanosti zabývá, a to zejména zabezpečení práv na zaměstnání, analýzy trhu práce, prognózy trhu práce, poskytování informací, poradenství a zprostředkování služeb v oblasti nezaměstnanosti a zajištění podpory v nezaměstnanosti.

Hlavními subjekty státní politiky zaměstnanosti jsou stát, zaměstnavatelé a odborové organizace zastupující zaměstnance. Stát v oblasti nezaměstnanosti je zastoupen ministerstvem práce a sociálních věcí a příslušnými úřady práce.

Hlavním cílem státní politiky zaměstnanosti je rovnováha na trhu práce. Státní politika zaměstnanosti je zaměřena dvěma směry:

- aktivní politika zaměstnanosti – vytváří podmínky pro vznik nových pracovních míst, veřejně prospěšných prací apod. Úkolem je zajištění rekvalifikací, investičních pobídek, příspěvků při přechodu na nové podnikatelské programy apod.
- pasivní politika zaměstnanosti – úkolem je zprostředkování vhodného zaměstnání a zajištění podpory v nezaměstnanosti.

2.7 Inlace a nezaměstnanost

Těmto dvěma ekonomickým jevům je v ekonomické teorii věnována velká pozornost. Názorově se ekonomové dělí do dvou hlavních směrů. Někteří tvrdí, že se zde jedná o nepřímou závislost, kdy jeden lze tlumit pouze na úkor druhého. Čili ekonomická situace je kompromisem mezi nižší mírou inflace a vyšší mírou nezaměstnanosti. Základem tohoto tvrzení je tzv. Phillipsova křivka. Na straně druhé je skutečnost ze 70. let, která znamenala ekonomickou stagnaci, vysokou nezaměstnanost, včetně vysoké inflace. Tato skutečnost znamenala odmítnutí uvedené teorie celou řadou ekonomů. (1)

Phillipsova křivka

K závěru, že mezi mírou inflace a mírou nezaměstnanosti existuje nepřímá úměrná závislost dospěl v roce 1958 A. W. Phillips. Tuto závislost prokázal empiricky na údajích z Velké Británie. Samuelson a Solow potvrdili tuto závislost na údajích z USA a nazvali tuto nepřímou úměrnost inflace a nezaměstnanosti Phillipsovou křivkou. (7)

Graf 6: Krátkodobá Phillipsova křivka (Zdroj (7))

S rostoucí mírou nezaměstnanosti dochází k poklesu tempa růstu mezd a tím i cen, neboť cenový růst je firmami odvozován právě od mzdového růstu. Naopak klesající míra nezaměstnanosti vyvolává rostoucí mzdovou a následně cenovou inflaci. Substituční charakter vztahu mezi očekávanou inflací a nezaměstnaností, představovaný klesající Phillipsovou křivkou tak vytváří představu, že vláda při formulaci své hospodářské politiky si do jisté míry může vybírat mezi těmito dvěma obvyklými cíli hospodářské politiky. Z grafu je zřejmý i vztah mezi křivkou agregátní poptávky AD a Phillipsovou křivkou. Při nízké agregátní poptávce se pohybujeme v okolí bodu A, kde je poměrně vysoká nezaměstnanost a nízká míra inflace. Naopak v okolí bodu B, tj. při vysoké agregátní poptávce, existuje nízká nezaměstnanost a vysoká míra inflace. (7)

Dlouhodobá Phillipsova křivka má tvar vertikální přímky, ukazující, že v rovnovážné situaci růst cenové hladiny bude odpovídat očekávané míře inflace. (7)

Graf 7: Dlouhodobá Phillipsova křivka (Zdroj (7))

V bodu A je skutečná i očekávaná inflace stejná a nízká, nezaměstnanost je na úrovni přirozené míry. Expanzivní monetární politika posune v krátkém období inflaci do bodu B. Očekávaná inflace posouvá celou Phillipsovu křivku nahoru. V bodu C se opět rovná skutečná a očekávaná inflace a nezaměstnanost je opět na úrovni přirozené míry. Dlouhodobá vertikální Phillipsova křivka je tak v podstatě jiným vyjádřením myšlenky, že peníze jsou v dlouhém období neutrální. V dlouhém období neexistuje volba mezi inflací a nezaměstnaností. Míru inflace určuje růst peněžní nabídky, kdežto míra, nezaměstnanost se blíží přirozené nezaměstnanosti. Substituční vztah mezi inflací a nezaměstnaností platí pouze krátkodobě. (7)

3 Analýza současného stavu

3.1 Vývoj nezaměstnanosti v EU

Působení finanční krize na trh práce umocnilo přetrvávající rozdíly mezi ekonomikami jednotlivých států Evropské unie. V současné době se tak problematika nezaměstnanosti stává klíčovým problémem v celé EU. Problematika zaměstnanosti je primárně problém každého jednotlivého státu. Přesto EU podporuje mezinárodní spolupráci a pomáhá řídit, sjednocovat a koordinovat národní politiky zaměstnanosti tak, aby bylo dosaženo společných, předem dohodnutých cílů.

Jedním z nástrojů těchto aktivit je i evropská síť EURES, jejímž základním posláním je usnadňovat mobilitu pracovních sil. Službu EURES nabízí veřejné služby zaměstnanosti všech 27 členských států EU, ale i Norska, Islandu a Lichtenštejnska, které jsou součástí Evropského hospodářského prostoru. Dohodu o účasti v této síti má i Švýcarsko. EURES poskytuje své služby těm, kteří mají zájem využívat svého práva volného pohybu osob, a to jak občanům (zájemcům o zaměstnání), tak i zaměstnavatelům. Služby jsou poskytovány dvěma základními způsoby: na jedné straně jsou k dispozici databáze zveřejněné na EURES (např.: databáze volných pracovních míst, databáze životopisů, atd.), na straně druhé působí na úřadech práce EURES poradci a kontaktní pracovníci, kteří nabízejí informační a poradenské služby.

Jednotlivé regiony členských zemí Evropské unie jsou různě bohaté a samozřejmě i míra nezaměstnanosti se liší region od regionu. Ve všech zemích je nejnižší míra nezaměstnanosti ve velkých městech, kde je dostatek pracovních příležitostí i podmínek pro úspěšné podnikání a široká základna koupěschopného obyvatelstva. V okrajových, na zemědělství orientovaných regionech je míra nezaměstnanosti nejvyšší. (11)

Následující tabulka shrnuje pětiletý vývoj míry nezaměstnanosti v celé EU. Průměrná míra nezaměstnanosti je uvedena podle Eurostatu.

Tabulka 1: Vývoj míry nezaměstnanosti v % v zemích EU v letech 2008-2012
(Zdroj: Vlastní zpracování dle (10))

		2008	2009	2010	2011	2012
<i>European Union (27)</i>	%	7,1	9,0	9,7	9,7	10,5
<i>Euro area (17)</i>	%	7,6	9,6	10,1	10,2	11,4
<i>Rakousko</i>	%	3,8	4,8	4,4	4,2	4,3
<i>Lucembursko</i>	%	4,9	5,1	4,6	4,8	5,1
<i>Nizozemí</i>	%	3,1	3,7	4,5	4,4	5,3
<i>Německo</i>	%	7,5	7,8	7,1	5,9	5,5
<i>Malta</i>	%	6	6,9	6,9	6,5	6,4
<i>Česká republika</i>	%	4,4	6,7	7,3	6,7	7
<i>Rumunsko</i>	%	5,8	6,9	7,3	7,4	7
<i>Dánsko</i>	%	3,4	6	7,5	7,6	7,5
<i>Belgie</i>	%	7	7,9	8,3	7,2	7,6
<i>Finsko</i>	%	6,4	8,2	8,4	7,8	7,7
<i>Velká Británie</i>	%	5,6	7,6	7,8	8	7,9
<i>Švédsko</i>	%	6,2	8,3	8,6	7,8	8
<i>Slovinsko</i>	%	4,4	5,9	7,3	8,2	8,9
<i>Polsko</i>	%	7,1	8,1	9,7	9,7	10,1
<i>Francie</i>	%	7,8	9,5	9,7	9,6	10,2
<i>Estonsko</i>	%	5,5	13,8	16,9	12,5	10,2
<i>Itálie</i>	%	6,7	7,8	8,4	8,4	10,7
<i>Maďarsko</i>	%	7,8	10	11,2	10,9	10,9
<i>Kypr</i>	%	3,7	5,4	6,3	7,9	11,9
<i>Bulharsko</i>	%	5,6	6,8	10,3	11,3	12,3
<i>Litva</i>	%	5,3	13,6	18	15,3	13,3
<i>Slovenská republika</i>	%	9,6	12,1	14,5	13,6	14
<i>Irsko</i>	%	6,4	12	13,9	14,7	14,7
<i>Lotyšsko</i>	%	8	18,2	19,8	16,2	14,9
<i>Portugalsko</i>	%	8,5	10,6	12	12,9	15,9
<i>Řecko</i>	%	7,7	9,5	12,6	17,7	24,3
<i>Španělsko</i>	%	11,3	18	20,1	21,7	25

Nezaměstnanost je problémem všech členských států EU. V roce 2008 osciloval v Evropě hospodářský růst, takže míra nezaměstnanosti byla na minimu. Rok 2009 a příchod světové ekonomické krize byl rokem jejího prudkého nárůstu, jenž ve většině uvedených států pokračoval i v dalších letech.

Z výše uvedené tabulky vyplývá, že dlouhodobě nízkou nezaměstnanost kolem 5% mají státy Nizozemí, Lucembursko a Rakousko, zatímco s vysokou nezaměstnaností se

potýkají zejména ve Španělsku, Řecku a Portugalsku. Jedinečnou pozici ze všech států zaujímá Německo, které během posledních pěti krizových let snížilo svou nezaměstnanost o třetinu. Přitom právě Německo bylo státem s poměrně vysokou nezaměstnaností, převyšující průměr EU.

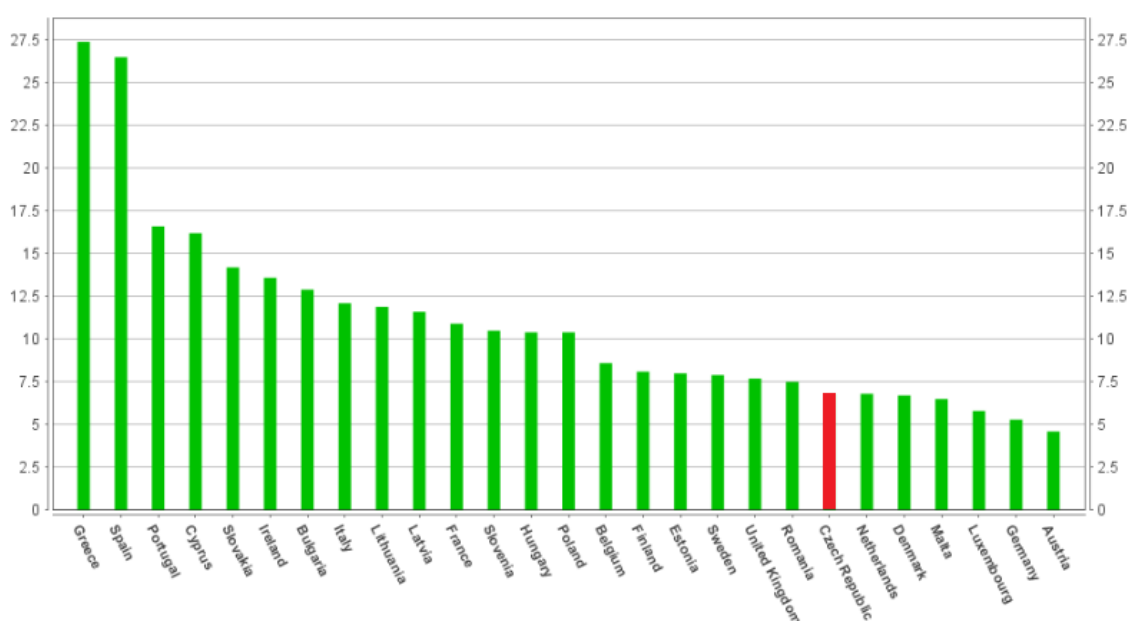
Tabulka 2: Vývoj míry nezaměstnanosti v % v zemích EU v 1. pololetí 2013

(Zdroj: Vlastní zpracování dle (10))

	I.13	II.13	III.13	IV.13	V.13	VI.13
<i>European Union (27)</i>	10,9	10,9	10,9	10,9	10,9	10,9
<i>Euro area (17)</i>	12,0	12,0	12,0	12,1	12,1	12,1
<i>Rakousko</i>	4,9	5,0	4,8	4,8	4,6	4,6
<i>Německo</i>	5,4	5,4	5,4	5,4	5,3	5,3
<i>Lucembursko</i>	5,4	5,5	5,6	5,6	5,7	5,8
<i>Malta</i>	6,5	6,4	6,4	6,4	6,6	6,5
<i>Dánsko</i>	7,4	7,3	7,1	6,9	6,8	6,7
<i>Česká republika</i>	7,1	7,2	7,3	7,1	7,1	6,8
<i>Nizozemí</i>	6,0	6,2	6,4	6,5	6,6	6,8
<i>Rumunsko</i>	7,0	7,1	7,2	7,4	7,3	7,5
<i>Velká Británie</i>	7,8	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7
<i>Švédsko</i>	8,0	8,2	8,3	8,3	7,9	7,9
<i>Estonsko</i>	9,7	9,3	8,8	8,3	8,1	8,0
<i>Finsko</i>	8,0	8,1	8,1	8,1	8,1	8,1
<i>Belgie</i>	8,3	8,3	8,4	8,5	8,5	8,6
<i>Maďarsko</i>	11,1	11,1	10,6	10,4	10,4	10,4
<i>Polsko</i>	10,6	10,6	10,6	10,6	10,5	10,4
<i>Slovinsko</i>	10,3	10,6	10,8	10,8	10,7	10,5
<i>Francie</i>	10,8	10,8	10,8	10,8	10,8	10,9
<i>Lotyšsko</i>	12,7	12,7	12,7	11,6	11,6	11,6
<i>Litva</i>	12,8	12,5	12,4	12,0	11,8	11,9
<i>Itálie</i>	11,9	11,8	11,8	12,0	12,2	12,1
<i>Bulharsko</i>	12,8	12,9	13,0	13,0	12,9	12,9
<i>Irsko</i>	13,7	13,6	13,7	13,7	13,8	13,6
<i>Slovenská republika</i>	14,3	14,2	14,1	14,1	14,2	14,2
<i>Kypr</i>	14,2	14,6	14,8	15,6	15,8	16,2
<i>Portugalsko</i>	17,6	17,6	17,4	17,3	16,9	16,6
<i>Španělsko</i>	26,3	26,5	26,4	26,5	26,4	26,5
<i>Řecko</i>	26,5	26,6	26,8	27,2	27,5	27,4

Ve druhé tabulce je patrný vývoj míry nezaměstnanosti v prvním pololetí roku 2013. Míra nezaměstnanosti v eurozóně na začátku roku vystoupila na 12,0 procenta a dostala se tak na nový rekord za dobu existence eurozóny. Nejhorší situace panovala v Řecku, kde v červnu nemělo práci 27,4 procenta lidí. Situace během celého sledovaného

pololetí v Evropské unii stagnovala, podle Eurostatu kolem hodnoty 10,9 procenta. V eurozóně bylo podle odhadů Eurostatu bez práce více než 17 milionů lidí. V celé Evropské unii pak přes 24,5 milionu lidí. Nejvyšší nezaměstnanost je v Řecku, následuje Španělsko, kde počet lidí bez práce prolomil už v prosinci hodnotu 26 procent. Na 17 procent vystoupala v lednu také míra nezaměstnanosti v Portugalsku. Míra nezaměstnanosti na jihu Evropy nejenže dosahuje nejvyšších hodnot, ale také zaznamenává nejvyšší přírůstky. Poměrně nízko se daří podle metodiky Eurostatu držet nezaměstnanost v Česku. V červnu dosáhla 6,8 procenta. Naopak Slovensko se řadí s více než 14 procenty k zemím s větším podílem lidí bez práce.

Graf 8: Míra nezaměstnanosti v zemích EU k 30. 06. 2013 (Zdroj (10))

Podle statistik Eurostatu se ČR se svou nezaměstnaností stále drží dlouhodobě pod průměrem států EU. Dle výše uvedeného grafu Česká republika k datu 30. 06. 2013 obsazovala 7. místo. Z grafu je patrný obrovský rozdíl mezi státem s nejnižší a nejvyšší mírou nezaměstnanosti v EU. Míra nezaměstnanosti v Rakousku (4,60%) je přibližně 6x nižší než nezaměstnanost v Řecku (27,40%), které se vůči celoevropskému průměru EU propadlo již o 16,50 %.

3.2 Nezaměstnanost v České Republice

Nezaměstnanost je jedním z ukazatelů, který je ovlivňován mnoha faktory a ve sledovaném období se neustále mění. Vývoj nezaměstnanosti v České republice má ve sledovaném časovém horizontu podobný průběh jako vývoj nezaměstnanosti v Evropské unii, ovšem míra nezaměstnanosti v České republice se drží pod průměrem zemí Evropské unie.

Tabulka 3: Vývoj nezaměstnanosti v ČR v letech 2008 – 2012 (Zdroj: Vlastní zpracování dle (12))

	Počet nezam.	Ženy	Zdrav. postižení	Absolventi	Volná místa	Míra nezaměst. v %
2008	352 250	183 639	61 136	24 634	91 189	6,0
2009	539 136	258 112	67 738	35 612	30 927	9,2
2010	561 551	268 200	69 499	35 357	30 803	9,6
2011	508 451	243 601	61 680	35 667	35 784	8,6
2012	545 311	266 593	62 038	36 120	34 893	9,4

Průměrná míra nezaměstnanosti v České republice byla v roce 2008 na úrovni 6,0 %, ale následující rok vzrostla o 3,2 % na 9,2 procentního bodu. Toto zvýšení je možné připisovat vlivu ekonomické krize, která zasáhla všechny státy. Počet nezaměstnaných se v roce 2009 oproti roku 2008 zvýšil o 186 886 lidí, z toho činil podíl ženské populace 47,87 %, a počet volných míst se razantně snížil. V průběhu roku 2010 se výkonnost ekonomiky postupně zvyšovala a to především v oblasti průmyslu a tržních služeb. Jelikož trh práce reaguje na změny s určitým zpožděním, míra nezaměstnanosti se zvýšila na hodnotu 9,6 %. Zvýšení výkonnosti ekonomiky se projevilo v roce 2011, kde vidíme z tabulky snížení nezaměstnanosti o 1 % na míru 8,6 %.

Při sledování nezaměstnanosti je zároveň sledováno zastoupení žen, absolventů a osob se zdravotním postižením na celkovém počtu nezaměstnaných. Úřady práce registrovaly ke konci roku 2012 počet 266 593 žen, což tvoří 48,8 % z celkového počtu nezaměstnaných. Vývoj procentuálního zastoupení žen v nezaměstnanosti dosáhl nejnižší hodnoty v roce 2010, kdy ženy představovaly 47,7 % a naopak nejvyšší hodnoty dosáhl v roce 2008 a to 52,1 %. Další skupinou, kterou se úřady práce zabývají, jsou mladiství a absolventi škol představující v roce 2012 6,6 % z celkového počtu

nezaměstnaných a osoby se zdravotním postižením, jež představují ve stejném roce 11,37 % nezaměstnaných.

V aktuálním roce 2013 je ještě brzy pro definitivní komentáře jakým směrem se nezaměstnanost vydá. Z posledních známých čísel k 30. 11. 2013 evidoval Úřad práce ČR na svých krajských pobočkách a jejich kontaktních pracovištích celkem 565 313 uchazečů o zaměstnání. V listopadu míra registrované nezaměstnanosti vzrostla na 7,7 %, celkový počet uchazečů o zaměstnání se zvýšil o 1,5 % na již zmíněných 565 313, počet hlášených volných pracovních míst poklesl o 4,2 % na 37 501. Jejich počet byl o 1 636 nižší než v předchozím měsíci a o 1 305 nižší než v listopadu 2012. Na jedno volné pracovní místo připadalo v průměru 15 uchazečů, z toho nejvíce v okresech Havlíčkův Brod, Jeseník, Chomutov a Bruntál.

K velmi podstatným rozdílům docházelo při vývoji míry nezaměstnanosti mezi jednotlivými kraji v ČR. Již tradičně vykazuje nejnižší nezaměstnanost hlavní město Praha, která se pohybuje od 2,1 % do 4,5 %. Naopak kraj s nejvyšší nezaměstnaností je Ústecký, který dosahuje za posledních 5 let hodnot od 9,9 % do 14 %. Pro správnou analýzu ukazatele nezaměstnanosti je důležité provést rozčlenění dle jednotlivých krajů České republiky, což zobrazuje následující tabulka.

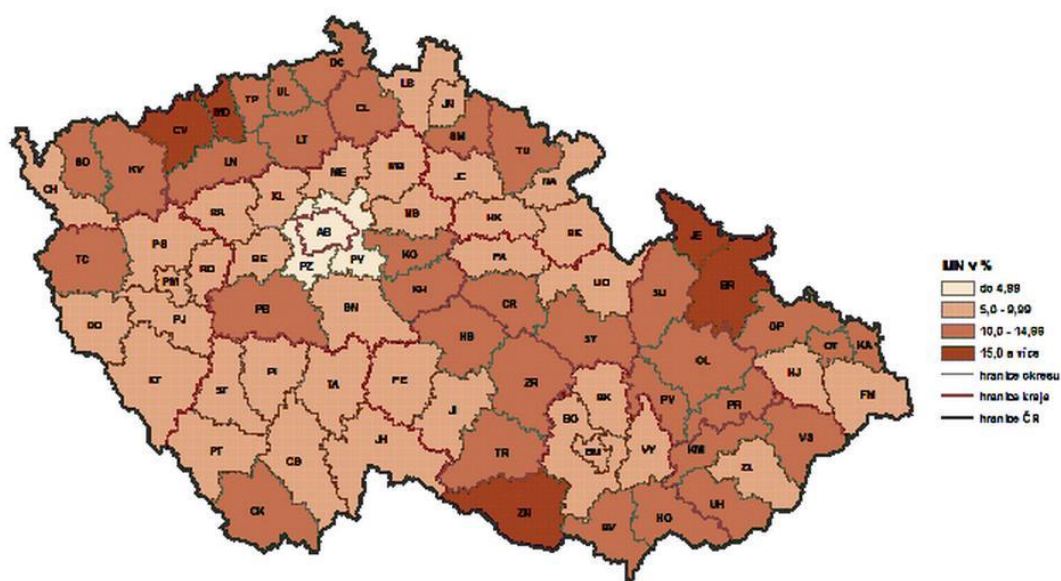
Tabulka 4: Míra nezaměstnanosti krajů v letech 2008 - 2012 (Zdroj: Vlastní zpracování dle (12))

Kraj	2008	2009	2010	2011	2012
<u>Praha</u>	2,1	3,0	3,9	3,9	4,5
<i>Středočeský kraj</i>	4,0	5,8	7,1	7,0	7,5
<i>Jihočeský kraj</i>	4,0	6,5	7,4	7,5	8,4
<i>Plzeňský kraj</i>	4,2	7,0	7,8	7,0	7,3
<i>Karlovarský kraj</i>	6,9	9,9	10,8	9,8	10,8
<u>Ústecký kraj</u>	9,9	12,4	13,4	12,9	14,0
<i>Liberecký kraj</i>	6,0	10,0	10,6	9,4	10,3
<i>Královéhradecký kraj</i>	4,2	6,8	7,7	7,4	8,6
<i>Pardubický kraj</i>	5,0	8,0	9,1	8,4	9,2
<i>Vysočina</i>	5,2	8,7	9,6	9,4	10,2
<i>Jihomoravský kraj</i>	6,2	8,9	10,2	9,8	10,4
<i>Olomoucký kraj</i>	6,2	10,2	11,5	11,3	11,9
<i>Zlínský kraj</i>	5,5	9,1	10,4	9,3	10,4
<i>Moravskoslezský kraj</i>	8,4	11,1	11,9	11,1	12,3
Celkem ČR	5,4	8,0	9,0	8,6	9,4

V roce 2012 patří mezi kraje s nejvyšší hodnotou nezaměstnanosti Ústecký, Olomoucký a Moravskoslezský kraj. Zde se míra pohybuje nad 11 procenty, což není příznivé pro obyvatele těchto krajů. Ostatní kraje ČR se pohybují v rozmezí 7 % až 11 %, s výjimkou Prahy, která dosahuje pouhých 4,5 %.

Ve srovnání let 2008 - 2012 vidíme u každého kraje nárůst míry nezaměstnanosti. Je to dáno nástupem ekonomické krize, která zasáhla celé Česko. Například v Libereckém kraji je zaznamenán vzrůst o více než 4 %. Rovněž v Jihomoravském kraji můžeme pozorovat značný nárůst v období let 2008 - 2010, kdy hodnoty vzrostly z 6,2 % na 10,2 %. V roce 2011 pozorujeme nepatrný pokles.

Tradičně nejnižších hodnot dosahuje Praha. Zde se míra nezaměstnanosti pohybuje v intervalu od 2,1 % do 4,5 %. Je to dáno tím, že v hlavním městě je velká různorodost pracovních nabídek a zaměstnání zde najde skoro každý. Je to centrum, ve kterém se soustřeďuje největší podíl obchodu a také služeb.

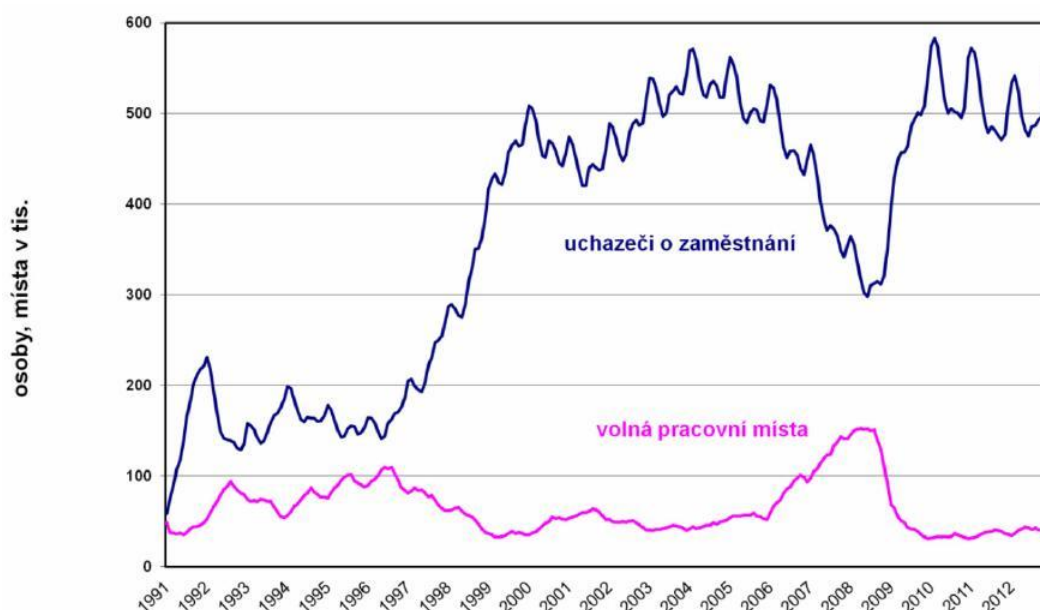

Obrázek 1: Míra nezaměstnanosti dle okresů k 31. 12. 2012 (Zdroj (12))

Dle výše uvedeného obrázku je z barevného rozlišení jednotlivých okresů v rámci České republiky patrné, že nejnižší nezaměstnanost představují okresy na jihu republiky. Rok 2012 znamenal zvýšení nezaměstnanosti a nejvyšší nezaměstnanost byla stále ve stejných okresech jako v roce předešlém. Přehled nezaměstnanosti v jednotlivých okresech v prosinci 2012 je možné vidět na obr. 1.

Při podrobnějším členění je možné sledovat nezaměstnanost v jednotlivých okresech. Míru nezaměstnanosti vyšší než republikový průměr vykazalo v roce 2012 43 okresů, nejvyšší byla v okresech Bruntál (17,97 %), Jeseník (16,44 %), Most (16,02 %), Znojmo (15,13 %) a Chomutov (15,09). Naopak nejnižší míra nezaměstnanosti byla zjištěna v okresech Praha-východ (3,58 %), Praha-západ (4,44 %), Praha (4,52 %) a Mladá Boleslav (5,07 %).

Při sledování nezaměstnanosti je jedním z ukazatelů poměr počtu uchazečů o zaměstnání a počtu volných pracovních míst. Ve sledovaném období znamenal rok 2008 nejnižší hodnotu, kdy na počet 352 250 uchazečů připadalo 91 189 volných míst a v poměru to znamenalo, že na jedno volné místo připadali 4 uchazeči. Vývoj dalších let zaznamenal v roce 2009 zvýšení počtu nezaměstnaných o 186 tisíc, ale také rapidní snížení volných míst, a to o 60 262. S nástupem ekonomické krize se zvýšila nezaměstnanost a dále se snižoval počet volných míst. Tento vývoj následoval také v roce 2010, kdy vznikla nejvyšší hodnota připadajícího počtu uchazečů na jedno volné místo, a to 18,2. Rok 2011 zaznamenal meziroční snížení nezaměstnanosti o 53 100 uchazečů a zvýšení počtu volných míst na hodnotu 35 784. Tímto se snížil poměr ukazatelů, kdy na jedno volné místo čekalo 14,2 uchazečů. Tento vývoj je ovšem republikový průměr a vývoj v jednotlivých krajích a okresech podle jejich výše nezaměstnanosti se liší.

Graf 9: Vývoj počtu uchazečů o zaměstnání a volných pracovních míst (Zdroj (9))

V grafu výše je zaznamenán vývoj od roku 1991 do roku 2012. Situace se nejdříve vyvíjela poměrně příznivě do roku 1997, kdy počet uchazečů vzrostl nad 200 tisíc, ale pak došlo k poklesu a začal oscilovat okolo 150 tisíc a počet volných míst se pohyboval mezi 60 až 110 tisíci. Proto i poměr těchto veličin dosahoval nízkých hodnot. Od roku 1998 se neustále zvyšoval počet uchazečů o zaměstnání a volných pracovních míst naopak stále ubývalo. Tato situace vygradovala v roce 2005, kdy poměr odpovídal hodnotě 9,8. Od tohoto roku počet uchazečů klesal a volná místa přibývala a nejnižší hodnota poměru nastala v roce 2007, kdy se o jedno místo současně ucházelo 2,5 osob.

Další vývoj s negativním dopadem na nezaměstnanost byl ovlivněn celosvětovou hospodářskou krizí. Na trhu práce již od listopadu 2008 prudce klesal počet nabízených míst a začalo se propouštět, což se projevilo od ledna 2009 hromadným nárůstem uchazečů. Diference mezi nabídkou a poptávkou se nadále po celý rok zvyšovala až do 1. čtvrtletí roku 2010, kdy počet uchazečů na 1 volné místo dosáhl hodnoty 17,9. Od té doby začaly podniky uchazeče opět přijímat, ale oživení je velice opatrné a nabídka volných míst nadále spíše stagnuje.

3.3 Nezaměstnanost v okrese Prostějov

3.3.1 Charakteristika okresu

Rozloha:	777 km ²
Počet obyvatel:	111 197
Hustota zalidnění (osoby/km ²):	143,05
Počet obcí:	97
Z toho měst:	5
Kraj:	Olomoucký
Ostatní okresy kraje:	Jeseník, Olomouc, Přerov, Šumperk

Správní obvod Prostějov leží v samotném srdci Moravy. Rozprostírá se na jihozápadě Olomouckého kraje. Na východě sousedí s okresem Přerov a na severu s okresem Olomouc. Na jihu má společnou hranici s okresem Kroměříž ze Zlínského kraje a okresem Vyškov z Jihomoravského kraje. Na západě hraničí s okresy Blansko z Jihomoravského kraje a Svitavy z Pardubického kraje.

Leží v severní části Hornomoravského úvalu, východně od Dražanské vrchoviny, v rovině Haná, na 49 stupni severní zeměpisné šířky a 17 stupni východní zeměpisné délky. Podnebí je přechodné, mezi východoevropským vnitrozemským a západoevropským přímořským. Prostějov, ležící na Hané, patří do oblasti teplé s mírnou zimou. Teplotní poměry jsou dány nízkou nadmořskou výškou a horskou hradbou Jeseníků ze severu. Přes Prostějov, nebo v jeho těsné blízkosti tečou dvě říčky - Hloučela a Romže. Hloučela pramení na Dražanské vrchovině, ale městem protéká jen její rameno – Mlýnská strouha. Romže pramení u Dzbele a východně od Prostějova se spojuje s Hloučelou.

Město Prostějov se může pyšnit řadou památek. Mezi ty významnější patří např. renesanční zámek, radnice s věží vysokou 66 m a dílo české secese Národní dům od prof. Jana Kotěry. Tradici má pořádání národní recitační přehlídky Wolkrův Prostějov. Z dalších památek je známý zámek v Plumlově, postavený v manýristickém stylu nebo barokní zámek v Čechách pod Kosířem s přírodně - krajinářským parkem. Naleznete zde také mnoho přírodních zajímavostí. Okres je tvořen z poloviny úrodnou rovinou Hané a z poloviny zvlněnou Drahanskou vrchovinou. Říčky a potůčky, které jej protínají, dotvářejí malebnou atmosféru tohoto kraje. Obec Skalka je známá svými lázněmi. Jejich vyvěrající, alkalickosírnaté prameny jsou účinné při léčbě pohybového ústrojí a zažívacích potíží.

Celkovou rozlohou 770 km se řadí na čtvrté místo mezi pěti okresy Olomouckého kraje (Jeseník, Olomouc, Přerov, Prostějov a Šumperk). Na celkové ploše Olomouckého kraje se okres Prostějov podílí 15 %. Z celkové rozlohy zaujímá zemědělská půda 71,4 %, podíl orné půdy na celkové rozloze je 62,8 % (orná půda se podílí na zemědělské půdě 87,9 %). Významnou část výměry kraje tvoří lesní půda (téměř 20 %).

Správní obvod Prostějov měl podle informací k 31. 12. 2009, 110 214 obyvatel. Stálý mírný nárůst počtu obyvatel v posledních letech, trvající od roku 2005 by měl znamenat, že bude narůstat i pracovní síla okresu (zaměstnaní v NH + pracující cizinci + evidovaní nezaměstnaní).

Tabulka 5: Sociální a demografická situace k 31. 12. 2009 (Zdroj: Vlastní zpracování dle (12))

Okres Prostějov	Celkem	Muži	Ženy
<i>počet obyvatel</i>	110 214	53 682	56 532
<i>produktivní věk (15-64 let)</i>	76 632	38 527	38 105
<i>věk 0 – 14 let</i>	15 715	7 999	7 716
<i>průměrný věk</i>	41,0	39,4	42,5
<i>živě narození</i>	904	442	462
<i>úmrtí</i>	992	492	500
<i>přistěhovalí</i>	806	-	-
<i>vystěhovalí</i>	742	-	-

Správní obvod Prostějov zahrnuje celkem 97 obcí, z nichž šest má statut městyse (Brodek u Prostějova, Drahany, Kralice na Hané, Nezamyslice, Protivanov, Tištin) a pět má statut města (Konice, Kostelec na Hané, Němčice nad Hanou, Plumlov, Prostějov).

Prostějovský správní obvod má průmyslově – zemědělský charakter. Nejvýznamnější průmyslová odvětví jsou oděvní a textilní výroba, stavebnictví, strojírenství, hutnictví a zpracování kovů. Mezi plodiny, které se zde pěstují, patří zejména cukrová řepa, brambory a sladovnický ječmen. Z hlediska zaměstnanosti nehraje zemědělství významnou úlohu.

Centrem trhu práce je město Prostějov, kde žije přes 40 % všech a přes 80 % městských obyvatel a je zde vytvářena převážná část pracovních míst. Trh práce je poměrně uzavřený, i když dochází k migraci pracovních sil směrem k okolním správním obvodům, především Olomouci, Vyškovu, Přerovu a Blansku, a to jak dojížděním, tak vyjížděním pracovníků. Přispívá k tomu také poloha města Prostějova, jehož průmyslovou zónu protíná rychlostní komunikace R46 z Olomouce do Brna, která se napojuje na jihu okresu na dálnici D1. Další výhodou je také blízkost obce Nezamyslice, kterou bychom mohli charakterizovat jako železniční křižovatku prostějovského regionu, neboť je zde přímé vlakové spojení na Brno, Vyškov, Přerov a Olomouc. (12)

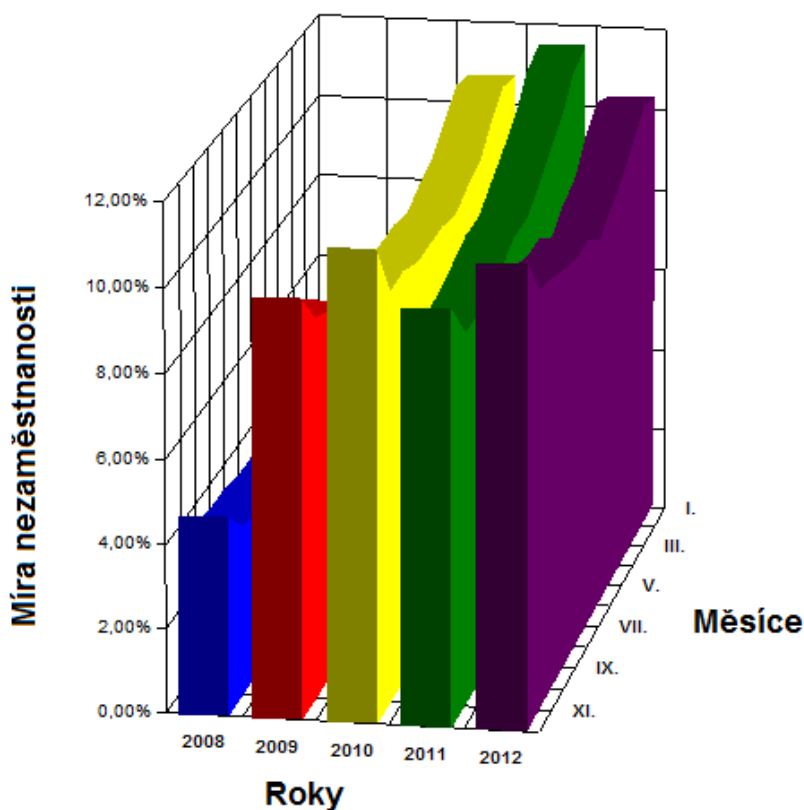
3.3.2 Nezaměstnanost celkem

Míra nezaměstnanosti (MN) dosáhla v okrese Prostějov k 31. 12. 2012 hodnoty 10,9 % a meziročně se tedy zvýšila o 1,1 p. b. Jedná se o meziroční nárůst na hodnotu z konce roku 2010. Z dlouhodobějšího hlediska je nezaměstnanost v okrese Prostějov stále vysoká. Ve sledovaném období let 2008-2012 se míra nezaměstnanosti pohybovala v intervalu od 3,6 % do 11,5 %.

Tabulka 6: Míra nezaměstnanosti v okrese Prostějov v letech 2008 - 2012

(Zdroj: Vlastní zpracování dle (12))

Měsíc/Rok	2008	2009	2010	2011	2012
I.	4,4 %	5,6 %	10,7 %	11,5 %	10,3 %
II.	4,4 %	6,3 %	10,8 %	11,2 %	10,5 %
III.	4,1 %	6,7 %	10,3 %	10,6 %	10,1 %
IV.	3,9 %	6,9 %	9,8 %	10,1 %	9,5 %
V.	3,7 %	6,8 %	9,6 %	9,7 %	9,2 %
VI.	3,6 %	7,0 %	9,3 %	9,3 %	8,9 %
VII.	3,7 %	7,5 %	9,5 %	9,3 %	9,3 %
VIII.	3,7 %	7,7 %	9,5 %	9,1 %	9,3 %
IX.	3,8 %	8,5 %	9,5 %	8,9 %	9,5 %
X.	3,8 %	8,7 %	9,7 %	8,8 %	9,7 %
XI.	4,0 %	9,0 %	9,7 %	8,8 %	9,9 %
XII.	4,7 %	9,9 %	11,1 %	9,8 %	10,9 %

Graf 10: Míra nezaměstnanosti v okrese Prostějov (Zdroj: Vlastní zpracování dle (12))

Počátek roku 2012 byl ve znamení zvyšující se nezaměstnanosti (leden - 10,3 %), která však nástupem letních měsíců poklesla až na hodnotu 8,9 %. Je to dáno díky vyšší nabídce pracovních příležitostí v období červen - září, a také díky usilovnému vládnímu

boji s ekonomickou recesí. Vedle aktuální situace na trhu práce ovlivňuje počet lidí bez práce v okrese několik pravidelně se opakujících trendů. V lednu dochází pravidelně ke zvýšení míry nezaměstnanosti v důsledku přílivu uchazečů, kteří měli pracovní smlouvu na dobu určitou s platností do konce roku. Na situaci na trhu práce má vliv i pravidelný příliv čerstvých absolventů do evidence uchazečů, který negativním způsobem ovlivňuje míru nezaměstnanosti v měsících červenec, srpen a září.

Vývoj v letech 2008 – 2012 měl různorodé tendence. Nejnižší míra nezaměstnanosti byla v letních měsících roku 2008. Naopak nejvyšších hodnot dosahovala v závěru roku 2010 a na počátku roku 2011. Nástupem ekonomické recese se nezaměstnanost začala rapidně zvyšovat. Nejvyšší nárůst můžeme vidět z roku 2009 na rok 2010, zejména ve srovnání lednových hodnot. V lednu a únoru 2011 křivka nezaměstnanosti gradovala na historicky nejvyšších hodnotách (leden 11,5 %, únor 11,2 %). (12)

Uchazeči o zaměstnání

Tabulka 7: Počty uchazečů o zaměstnání v letech 2008 – 2012 (Zdroj: Vlastní zpracování dle (12))

Měsíc/Rok	2008	2009	2010	2011	2012
I.	2 731	3 283	6 436	6 731	6 122
II.	2 697	3 648	6 519	6 635	6 256
III.	2 553	3 888	6 255	6 249	6 057
IV.	2 379	4 091	5 901	5 967	5 664
V.	2 247	4 048	5 805	5 740	5 467
VI.	2 157	4 205	5 681	5 521	5 289
VII.	2 188	4 519	5 688	5 564	5 470
VIII.	2 192	4 642	5 658	5 436	5 460
IX.	2 257	5 097	5 719	5 335	5 576
X.	2 289	5 193	5 734	5 358	5 641
XI.	2 383	5 406	5 791	5 353	5 766
XII.	2 789	5 889	6 476	5 844	6 223

Výše uvedená tabulka uvádí počty uchazečů o zaměstnání v letech 2008 – 2012. Na začátku sledovaného období – roku 2008 bylo v okrese registrováno 2 731 uchazečů o zaměstnání. V průběhu roku počet osob bez práce postupně klesal. Následující rok 2009 můžeme považovat za skokový, dochází totiž k prudkému nárůstu evidovaných

uchazečů. Na konci roku 2009 bylo registrováno 5 889 osob, což zejména ve srovnání prosincových hodnot znamená, že došlo k více než dvojnásobnému nárůstu. S příchodem prvního měsíce roku 2010 – ledna dochází k dalšímu znatelnému nárůstu celkového množství osob bez práce, způsobenému prohlubující se ekonomickou krizí. Růst počtu uchazečů se nezastavil ani první dva měsíce v roce 2011, ale podle statistik zveřejněných za měsíc březen, již počet evidovaných uchazečů začal konečně klesat.

Z tabulky vyplývá, že v lednu 2012 bylo v okrese Prostějov evidováno 6 122 uchazečů. Tato hodnota je třetí nejvyšší v rámci celého sledovaného roku. Nejvyšší počty uchazečů bývají zpravidla v zimních měsících, kdy je nedostatek práce a lidí tak na úřadech práce přibývá. Na konci sledovaného období byl zaznamenán meziroční růst počtu uchazečů o 6,48 %. K 31. 12. 2012 bylo v okrese registrováno 6 223 uchazečů o zaměstnání.

Volná pracovní místa

Tabulka 8: Počty volných míst na ÚP v letech 2008 – 2012 (Zdroj: Vlastní zpracování dle (12))

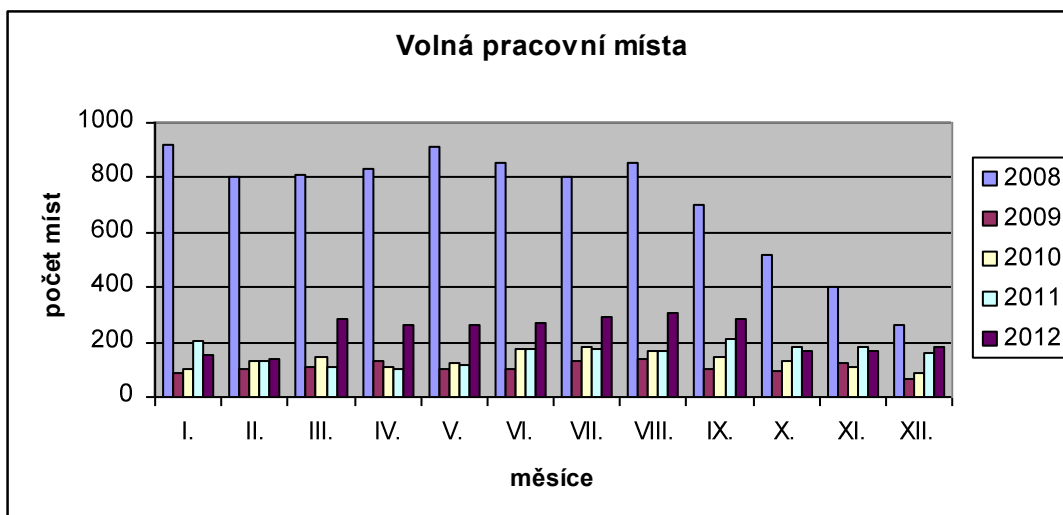
Měsíc/Rok	2008	2009	2010	2011	2012
I.	917	87	99	205	150
II.	800	104	132	131	142
III.	807	112	145	109	288
IV.	834	133	107	100	266
V.	913	101	125	119	265
VI.	851	101	174	178	270
VII.	801	134	185	175	292
VIII.	851	141	170	167	303
IX.	701	104	146	210	283
X.	515	97	131	183	167
XI.	405	125	112	180	169
XII.	260	67	89	162	186
Uchazečů na 1 místo	10,72	87,89	72,76	36,07	33,45

Pokračující ekonomická krize se po celý rok 2012 odrážela i v situaci na trhu práce v okrese Prostějov. Zaměstnavatelé se stále potýkají s ekonomickými problémy a často dochází k propouštění neproduktivních pracovníků. Snaží se pouze o udržení

ekonomicky přijatelného počtu svých zaměstnanců. Tento jev se proto odrazil i na počtu hlášených volných pracovních pozic, kdy k 31. 12. 2012 bylo hlášeno na ÚP 186 volných pracovních míst.

Jak je z výše uvedené tabulky a níže uvedeného grafu patrné, počet volných míst se v letech 2008 - 2012 postupně snižoval, popř. stagnoval, což bylo způsobeno zejména šetřením firem v období krize. Nejvyšší počet volných míst byl zaznamenán v prvním roce sledovaného období. Následující rok - rok 2009 přinesl čtyřnásobné meziroční snížení počtu nabízených pozic a na jeho konci – v prosinci bylo v okrese evidováno pouhých 67 volných pracovních míst. Více volných pracovních míst začalo být hlášeno až v druhém pololetí roku 2010. Měsíce leden a prosinec patřily mezi nejslabší, naopak v červenci bylo hlášeno nejvíce volných míst a to 185.

Vysoký úpadek volných míst a neustálé zvyšování uchazečů o práci má za důsledek zvyšování počtu uchazečů, kteří připadají na 1 volné místo. Poslední řádek tabulky 8 nabízí srovnání průměrného počtu uchazečů připadajících na jedno volné místo v okrese Prostějov, vždy ke konci roku. Nejvyšší počet uchazečů připadajících na jedno volné místo byl naměřen ve druhém sledovaném roce 2009 (87 uchazečů na 1 místo).

Graf 11: Počty volných míst v letech 2008 - 2012 (Zdroj: Vlastní zpracování dle (12))

Zaměstnanost v okrese

I přes relativně příznivý vývoj nezaměstnanosti v roce 2012 byli někteří zaměstnavatelé nuceni výrazně snížit počet zaměstnanců. Prostějovsko bylo již v roce 2010 nejvíce postiženo propouštěním z Oděvního podniku a.s., které v menší míře pokračovalo i v roce 2011. O dvě desítky osob se snížila zaměstnanost i ve stavební společnosti TOMI-REMONT a.s. a v Zemědělském družstvu ve Vícově. Naopak znatelný meziroční nárůst zaměstnanosti (v řádu desítek osob) vykázaly zejména strojírenské firmy MUBEA IT Spring Wire s.r.o. a KENDRION Binder magnety s.r.o, dřevozpracující firma 2 MAX, s.r.o., potravinářská firma MAKOVEC a.s. a logistická firma HOPI s.r.o.

Bohužel po dopadu krize lze očekávat, že moc nových zaměstnavatelů nebude a firmy spíše budou propouštět zaměstnance, což se také v průběhu roku 2012 potvrdilo a předpokládá se, že tento trend bude pokračovat i v následujících letech. Přesto některé společnosti Prostějovského okresu – např. společnost Železářny-Annahütte, spol. s r.o. avizuje budoucí rozšíření výroby s možným nárůstem zaměstnanosti až o 90 pracovníků.

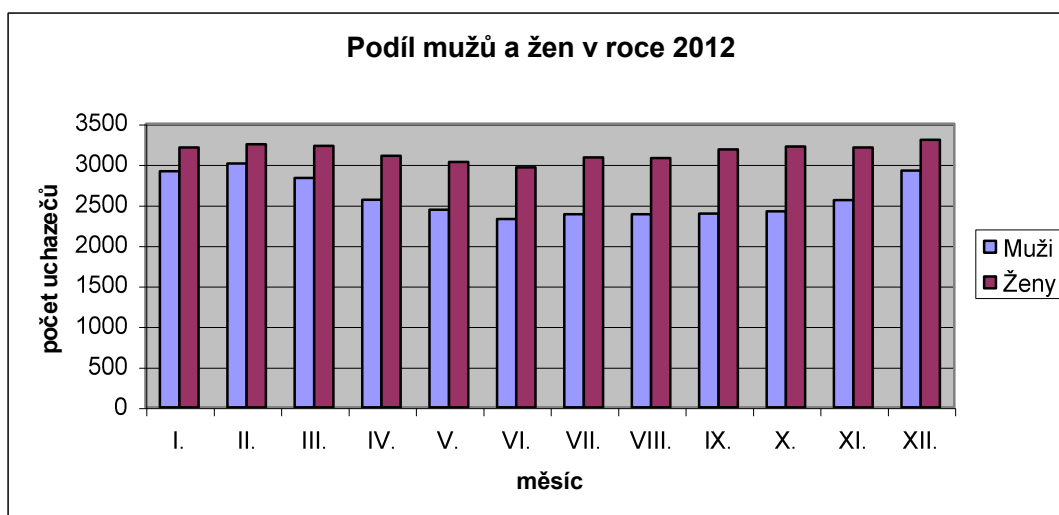
3.3.3 Nezaměstnanost podle pohlaví

Tabulka 9: Podíl mužů a žen na celkovém počtu uchazečů (Zdroj: Vlastní zpracování dle (12))

Měsíc/Rok	2008		2009		2010		2011		2012	
	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy
I.	1103	1628	1468	1815	3273	3163	3239	3492	2915	3207
II.	1110	1587	1664	1984	3346	3173	3197	3438	3009	3247
III.	1028	1525	1770	2118	3174	3081	2973	3276	2829	3228
IV.	921	1458	1829	2262	2862	3039	2735	3232	2561	3103
V.	836	1411	1806	2242	2660	3145	2608	3132	2437	3030
VI.	790	1367	1838	2367	2541	3140	2444	3077	2326	2963
VII.	772	1416	1952	2567	2491	3197	2435	3129	2384	3086
VIII.	780	1412	1970	2672	2404	3254	2331	3105	2384	3076
IX.	832	1425	2276	2821	2400	3319	2307	3028	2393	3183
X.	883	1406	2348	2845	2413	3321	2301	3057	2421	3220
XI.	964	1419	2494	2912	2477	3314	2312	3041	2559	3207
XII.	1147	1642	2853	3036	3011	3465	2695	3149	2922	3301

Podíl mužů a žen na celkovém počtu evidovaných uchazečů o zaměstnání v roce 2012 se oproti roku 2011 výrazněji nezměnil. Stále převažují vyšší počty nezaměstnaných žen nad počty mužů. Tento jev mohl být zapříčiněn útlumem v textilním a oděvnickém průmyslu v uplynulých letech. Mezi nejvýznamnější zaměstnavatele v tomto odvětví, ovlivňující zejména počty nezaměstnaných žen patří například - Moděva, oděvní družstvo (výroba textilní a oděvní), Oděvní podnik a.s. (výroba oděvů, prádla a oděvních doplňků), ale také Toray Textiles Central Europe s.r.o (výroba a prodej polyesterových látek).

Rozdíly mezi počty mužů a žen zejména v měsících červen – listopad roku 2012 jsou značné. Zatímco v srpnu byl podíl žen na celkovém počtu uchazečů 3076, mužů bylo pouze 2384. Pro celé sledované období let 2008-2012 platí, že na samotném konci roku více přibývají počty mužů evidovaných na ÚP než počty žen.

Graf 12: Podíl mužů a žen na celkovém počtu uchazečů (Zdroj: Vlastní zpracování dle (12))

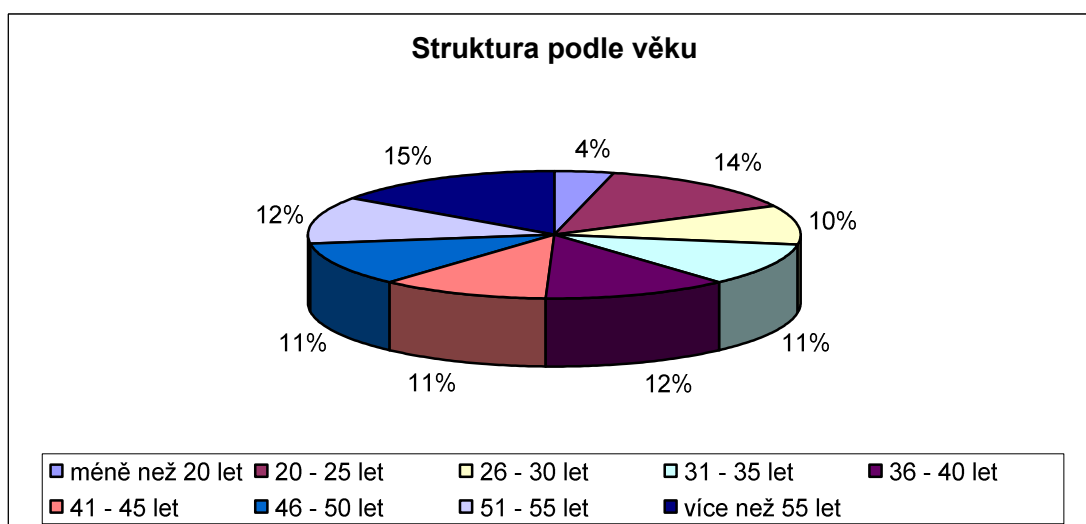
Předcházející graf zobrazuje podíl mužů a žen na celkovém počtu uchazečů za rok 2012. Na začátku roku byl poměr hodnot prakticky vyrovnaný, avšak od května ženy začaly výrazněji převažovat nad počty mužů. Bylo to způsobeno zejména zaměstnáváním mužů ve stavebnictví či zemědělství, tedy v oborech, které jsou aktuální především v letních měsících.

3.3.4 Nezaměstnanost podle věku

Tabulka 10: Struktura uchazečů dle věku v letech 2008 - 2012 (Zdroj: Vlastní zpracování dle (12))

Struktura/Rok	2008	2009	2010	2011	2012
méně než 20 let	102	248	245	232	244
20 - 25 let	285	709	784	737	847
26 - 30 let	275	711	646	578	616
31 - 35 let	365	775	846	695	686
36 - 40 let	321	669	766	766	759
41 - 45 let	287	596	644	621	677
46 - 50 let	327	646	729	652	692
51 - 55 let	428	807	877	778	759
více než 55 let	399	728	939	785	943
CELKEM	2 789	5 889	6 476	5 844	6 223

V roce 2008 bylo nejvíce uchazečů o zaměstnání ve věkové skupině 51 – 55 let. V následujícím roce patřilo nejvíce lidí bez práce opět do tohoto věkového segmentu. Za rok 2009 tato skupina dokonce zaznamenala meziroční nárůst o 88,55 %. V roce 2010 tuto skupinu svým počtem předběhla věková kategorie 55 let a více. K datu 31. 12. 2012 (konec sledovaného období) bylo nejvíce uchazečů stále ve věku 55 let +. Největší nárůst osob ve sledovaných letech byl zaznamenán u věkové skupiny 20 – 25 let (o 562).

Graf 13: Struktura podle věku k 31. 12. 2012 (Zdroj: Vlastní zpracování dle (12))

Z pohledu věkové struktury uchazečů (viz. Graf 12 výše) můžeme konstatovat, že nejvíce jsou zastoupeny v roce 2012 uchazeči v kategorii od 20 - 25 let (kolem 14 % z celkového počtu) a více než 55 let (okolo 15 % z celkového počtu). Naopak nejméně početnou skupinu tvoří uchazeči mladší než 20 let.

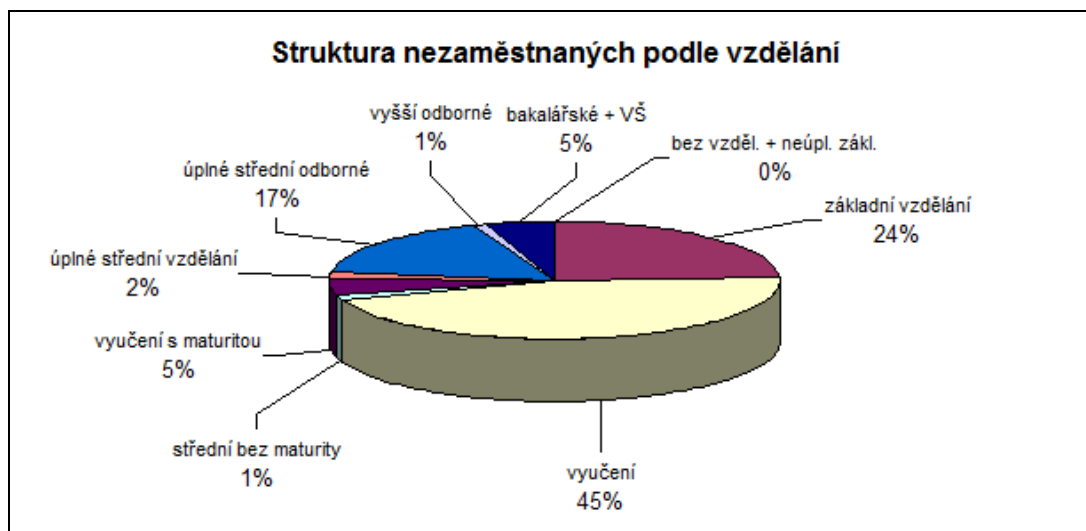
3.3.5 Nezaměstnanost podle dosaženého vzdělání

Ve sledovaném období tvořili největší část nezaměstnaných lidé se středoškolským vzděláním - vyučení. V roce 2010 jich v okrese evidovali 3038 a v tomto čase došlo k nárůstu počtu uchazečů od začátku sledovaného období (roku 2008) o neuvěřitelných 154 %. Za sledované období byl průměrný stav těchto osob 2484,4.

Tabulka 11: Struktura podle vzdělání v letech 2008 - 2012 (Zdroj: Vlastní zpracování dle (12))

Typ vzdělání/Rok	2008	2009	2010	2011	2012
bez vzděl. + neúpl. zákl.	4	4	8	7	4
základní vzdělání	707	1272	1403	1391	1497
vyučení	1193	2756	3038	2618	2817
střední bez maturity	73	163	149	129	92
vyučení s maturitou	125	390	386	345	282
úplné střední vzdělání	61	119	136	131	118
úplné střední odborné	459	893	1006	888	1048
vyšší odborné	19	42	53	51	54
bakalářské + VŠ	148	250	297	284	311
CELKEM	2 789	5 889	6 476	5 844	6 223

V tabulce můžeme zachytit zajímavý vývoj v období let 2008 - 2012. Podle průměru za celé období tvořily druhou nejpočetnější část osoby se základním vzděláním. V této skupině bylo průměrně 1254 uchazečů a v roce 2009 je možné stejně jako u nejčetnější vzdělanostní kategorie vypožorovat rapidní meziroční nárůst (o 79,99 %). Třetí nejpočetnější část tvoří osoby s úplným středním odborným vzděláním. Ve sledovaném intervalu bylo v evidenci průměrně 858,8 nezaměstnaných s tímto vzděláním.

Graf 14: Struktura podle vzdělání k 31. 12. 2012 (Zdroj: Vlastní zpracování dle (12))

K 31. 12. 2012 tvořili nejpočetnější část lidé s výučním listem (45 %). Uchazeči se základním vzděláním se na celkovém počtu podílí 24 % a uchazeči s úplným středním odborným vzděláním 17 %. Další významnou skupinou jsou osoby, které jsou vyučeny s maturitou (5 %). Počet vysokoškolsky vzdělaných osob není zanedbatelný a nezaměstnaní s tímto vzděláním představují významnou skupinu, která jako poslední dosahuje pětiprocentní hranice.

3.3.6 Nezaměstnanost podle délky evidence

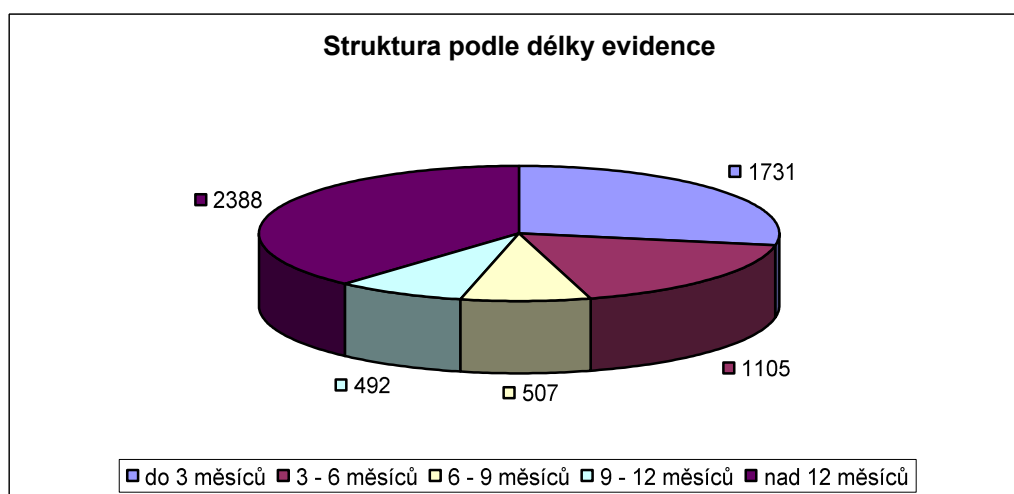
Uchazeče je možné rozlišovat podle délky evidence a statistika je třídí dle tohoto aspektu do pěti základních skupin.

Tabulka 12: Struktura uchazečů podle délky evidence (Zdroj: Vlastní zpracování dle (12))

Délka evidence/Rok	2008	2009	2010	2011	2012
do 3 měsíců	1247	2035	2183	1746	1731
3 - 6 měsíců	525	1635	1213	1017	1105
6 - 9 měsíců	234	883	671	466	507
9 - 12 měsíců	166	540	452	370	492
nad 12 měsíců	617	796	1957	2245	2388
CELKEM	2 789	5 889	6 476	5 844	6 223

V první skupině jsou krátkodobě nezaměstnané osoby, které nejsou v evidenci uchazečů delší dobu než 3 měsíce a poté následují další tři kategorie po kvartálních intervalech. Poslední skupina eviduje uchazeče, kteří jsou bez práce více než 12 měsíců.

Podíl uchazečů o zaměstnání evidovaných k 31. 12. 2012 déle než 6 měsíců činí 54,42 %, z toho uchazečů evidovaných nad 12 měsíců je 38,37 % (2388 osob). V porovnání s minulým obdobím je u většiny kategorií počet uchazečů podobný. Jediný citelnější nárůst je zaznamenán u uchazečů s dobou evidence 9 - 12 měsíců.

Graf 15: Uchazeči podle délky evidence k 31. 12. 2012 (Zdroj: Vlastní zpracování dle (12))

Dlouhodobě evidovaní uchazeči představují obtížně řešitelný problém. Řada z nich již pozbyla pracovních návyků a současně se objevuje i demotivace, ztrácejí zájem a chuť pracovat na sobě a dále se vzdělávat. Mnozí dlouhodobě evidovaní jsou bohužel se svojí stávající situací spokojeni či dokonce smířeni a nemají zájem nic měnit. Pokud vezmeme v úvahu například uchazeče, kteří jsou v evidenci déle než 5 let, jeví se jejich opětovný vstup na trh práce jako téměř nereálný a podaří se to pouze jednotlivcům.

Mezi dlouhodobě nezaměstnané můžeme zařadit především uchazeče se zdravotním postižením, matky s dětmi, osoby starší 50 let a uchazeče se základním vzděláním. Jmenovaným kategoriím se věnuje zvýšená péče jak v oblasti rekvalifikací, tak i v

oblasti příspěvků v rámci APZ. Na dlouhodobé nezaměstnanosti se jen nepatrnou měrou podílejí absolventi škol a mladiství.

3.3.7 Nezaměstnanost absolventů a mladistvých

Absolventem se pro statistické účely rozumí každý, kdo nemá více než dva roky po úspěšném ukončení studia. Absolventi škol a mladiství patří do skupiny problémových uchazečů na trhu práce, a to hlavně kvůli tomu, že nemají praxi a zkušenosti.

Tabulka 13: Struktura absolventů škol a mladistvých (Zdroj: Vlastní zpracování dle (12))

Kategorie/Rok	2008	2009	2010	2011	2012
absolventi	166	342	438	370	476
mladiství	22	35	48	49	38
abs. + mlad.	188	377	486	419	514
abs./celk. počet uchaz.	5,95 %	5,80 %	6,76 %	6,33 %	7,64 %

V roce 2008 bylo v okrese Prostějov k datu 31. 12. 2008 celkem 166 absolventů bez práce. Rok 2009 přináší prudký nárůst o 176 osob (106,02 %). V následujícím roce 2010 už bylo meziroční zvýšení pouze 28,07 % v této skupině nezaměstnaných a v roce 2011 dochází naopak ke snížení počtu uchazečů o 15,52 %. Poslední rok sledovaného období, tj. 2012 přináší opět znatelný nárůst na hodnoty z roku 2010. Tento viditelný nárůst je způsoben mimo jiné i přírůstkem celkového počtu uchazečů o zaměstnání v daném roce.

V roce 2012 se množství absolventů bez uplatnění meziročně zvýšilo o 28,64 %, což určitě není pozitivní signál. Poměr absolventů k celkovému počtu nezaměstnaných však měl spíše stagnující až mírně rostoucí tendenci. Vývojový trend u druhé skupiny problémových uchazečů na trhu práce – mladistvých byl ve všech letech sledovaného období podobný.

Graf 16: Vývoj počtu absolventů v letech 2008 – 2012 (Zdroj: Vlastní zpracování dle (12))

Každoročně přichází na trh práce největší množství absolventů právě v měsících červenci, srpnu a září. Zvyšování podílu těchto osob na celkovém počtu nezaměstnaných vrcholí v měsíci září a poté se jejich počet zpravidla snižuje až do stejného období roku následujícího.

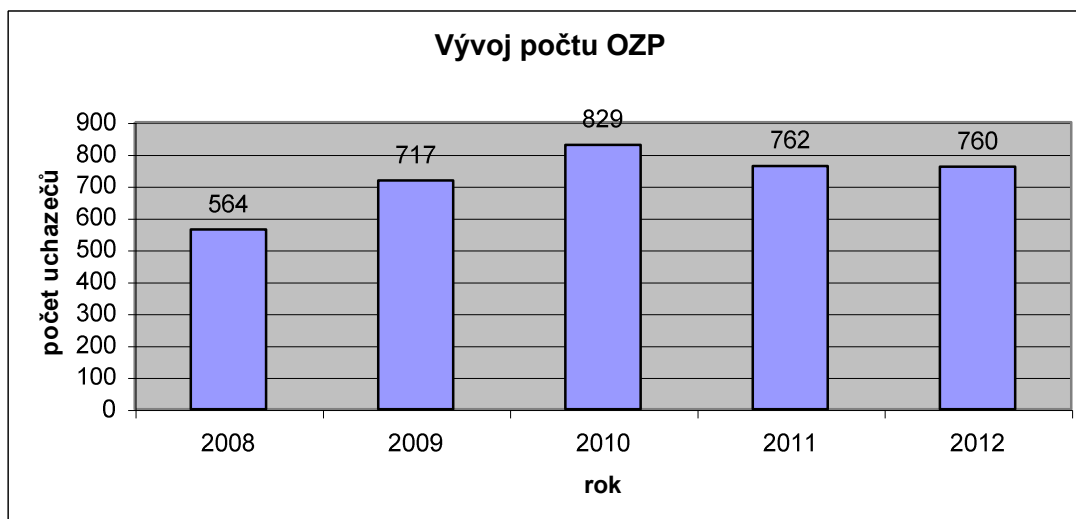
3.3.8 Nezaměstnanost osob se zdravotním postižením

Tabulka 14: Struktura OZP v letech 2008 - 2012 (Zdroj: Vlastní zpracování dle (12))

Počet/Rok	2008	2009	2010	2011	2012
Nezaměstnaní celkem	2 789	5 889	6 476	5 844	6 223
Z toho OZP	564	717	829	762	760
Podíl OZP na celk. počtu	20,22 %	12,17 %	12,80 %	13,03 %	12,21 %

Na konci roku – k datu 31. 12. 2012 bylo v evidenci úřadu práce celkem 760 osob se zdravotním postižením. Vzhledem k vysoké nezaměstnanosti se postavení této skupiny na trhu práce dlouhodobě výrazněji nemění. Pokud se ke zdravotnímu postižení přidají i další negativa, např. v podobě těžko uplatnitelného vzdělání, vyššího věku, příp. se přičtou následky dlouhodobé nezaměstnanosti, je problematika uplatnění zdravotně postižených na trhu práce těžce řešitelná. Danou kategorii uchazečů je možné považovat za jednu z nejproblémovějších skupin na trhu práce vůbec.

Nejvyšší podíl OZP na celkovém počtu nezaměstnaných byl zaznamenán v průběhu roku 2008. Na konci období tvořily OZP 20,22 % celkového počtu uchazečů v okrese. Naopak nejnižší podíl na celkové nezaměstnanosti byl v roce 2009. V tomto období tvořily OZP 12,17 % všech uchazečů. Přestože se podíl OZP na celkovém počtu registrovaných v některých obdobích přiblížil celorepublikovému průměru, ve všech sledovaných obdobích byl podíl v okrese vyšší.

Graf 17: Vývoj počtu OZP v letech 2008 – 2012 (Zdroj: Vlastní zpracování dle (12))

3.3.9 Zaměstnávání cizinců

Tabulka 15: Cizí státní příslušníci v postavení zaměstnanců (Zdroj: Vlastní zpracování dle (12))

Kategorie/Rok	2008	2009	2010	2011	2012
Platná povolení k zaměstnání	228	192	29	23	20
Cizinci, kteří nepotřebují povolení	115	154	167	141	163
Občané EU/EHP + Švýcarska	346	391	414	366	426
Cizinci celkem	689	737	610	530	609

Ve sledovaném období se celkové množství cizinců prakticky neměnilo. Počet cizinců, kteří dostali pracovní povolení, během období významně klesl z 228 osob na pouhých 20. Množství cizinců, kteří nepotřebují pracovní povolení se postupně zvyšovalo a za období vzrostlo o 41,73 %. Počet občanů EU/EHP a Švýcarska se ve sledovaném

období zvýšil o 23,12 %. Z občanů EU bylo na území okresu v roce 2012 nejvíce pracovníků ze Slovenské republiky, z Polska a Bulharska.

3.3.10 Aktivní politika zaměstnanosti

Aktivní politika zaměstnanosti je souhrn opatření směřujících k zajištění maximální možné úrovně zaměstnanosti. APZ zabezpečují Ministerstvo práce a sociálních věcí a úřady práce. Podle situace na trhu práce spolupracují při její realizaci s dalšími subjekty. APZ je financována z prostředků státního rozpočtu a hospodaření s těmito účelově určenými prostředky se řídí zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Čerpání příspěvků na APZ v jednotlivých letech je limitováno přiděleným rozpočtem ÚP. Příspěvky nelze poskytovat organizačním složkám státu a státním příspěvkovým organizacím. Na příspěvky z rozpočtu APZ není právní nárok. ÚP je může zaměstnavateli poskytnout v přiznané výši jen na základě písemné dohody.

Program APZ se v souladu s doporučením MPSV zaměřuje zejména na prioritní problémové skupiny nezaměstnaných. Jedná se především o uchazeče dlouhodobě nezaměstnané, uchazeče s nízkou či žádnou kvalifikací, absolventy škol, osoby nad 50 let, osoby ZP a fyzické osoby pečující o děti do 15 let věku.

Nástroje APZ

Při realizaci APZ bylo v okrese Prostějov v letech 2008 - 2012 využíváno vybraných nástrojů APZ, a to zejména: vyhrazená společensky účelná pracovní místa, veřejně prospěšné práce, poradenské služby a rekvalifikace. Mimo tyto nástroje APZ se ÚP také aktivně zapojoval do vytváření a realizace projektů zaměstnanosti (převážně v rámci ESF). Na řešení nezaměstnanosti v daném období se tedy podílely příspěvky nejen v rámci „klasické“ APZ, ale také finanční prostředky poskytované z Evropského sociálního fondu.

Níže uvedená tabulka uvádí počty míst, která byla pomocí jednotlivých nástrojů APZ vytvořena či podpořena.

Tabulka 16: Počet pracovních míst vytvořených nástroji APZ (Zdroj: Vlastní zpracování dle (17))

Nástroj APZ/Rok	2008	2009	2010	2011	2012
VPP	161	214	307	124	38
SÚPM vyhrazená zaměstnavateli	64	51	298	67	102
SÚPM zřízená uchazeči o zaměstnání - SVČ	5	14	24	12	34
CHPD a CHPM vytvořené pro OZP	0	0	0	0	0
CHPM – SVČ vytvořené pro OZP	0	0	0	0	0
Rekvalifikace	216	177	532	397	169
Projekty ESF - OP LZZ - VPP	85	237	255	165	238
Projekty ESF - OP LZZ - SÚPM	2	96	109	7	2
CELKEM	533	789	1525	772	583

Veřejně prospěšné práce jsou časově omezené pracovní příležitosti, které zřizuje zaměstnavatel podle uzavřené písemné dohody s úřadem práce. Jsou vytvářeny hlavně pro těžce umístitelné uchazeče. Od roku 2008 se na výrazném navýšení míst veřejně prospěšných prací podílel Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost. Podporou mzdy u zaměstnavatelů přispěl k zaměstnání dalších 85 lidí. V roce 2012 se vytvořilo 276 míst z toho 238 (86 %) bylo vytvořeno v OP LZZ.

Pro nejvíce ohrožené skupiny osob nezaměstnaností se zřizují Společensky účelná pracovní místa (SÚPM). Nejvíce jich úřad práce vytvořil v roce 2010 a to 431. Z toho bylo cca 5 % SÚPM pro uchazeče o zaměstnání za účelem výkonu samostatné výdělečné činnosti, cca 25 % tvořily SÚPM vzniklá díky OP LZZ.

Rekvalifikace jsou nejpoužívanější nástroj aktivní politiky zaměstnanosti. Používá se v případech, kdy poptávka po určitých pracovních oborech nesouhlasí s nabídkou pracovní síly. V roce 2008 se od počátku roku uskutečnilo 216 rekvalifikací. Poté, co v letech 2010 – 2011 stoupl počet nezaměstnaných, muselo dojít ke zvýšení počtu rekvalifikací.

Vývoj výdajů na APZ v letech 2008 - 2012 je zachycen Tabulkou 17 (viz. níže). Zejména položka společensky účelná pracovní místa je zajímavá. V tabulce můžeme vidět, že se částka výdajů na SÚPM za období let 2008 – 2011 téměř ztrojnásobila. Od roku 2008 pracoviště aktivně využívá prostředků z ESF, které napomáhají ke zlepšení aktivní politiky zaměstnanosti.

Tabulka 17: Výdaje na APZ včetně ESF v tis. Kč (Zdroj: Vlastní zpracování dle (17))

Nástroj APZ/Rok	2008	2009	2010	2011	2012
VPP	6 240	8 699	12 470	7 297	1 579
SÚPM zřízené a vyhrazené zaměstnavateli	7 643	6 894	21 462	21 541	4 319
SÚPM zřízené uchazeči o zaměstnání - SVČ	221	763	1 452	600	1 251
CHPD a CHPM vytvořené pro OZP	0	0	0	0	0
CHPM – SVČ vytvořené pro OZP	0	0	0	0	0
Příspěvek na provozní náklady CHPD, CHPM	375	480	381	383	254
Rekvalifikace, poradenské aktivity	1 148	205	468	678	510
Překlenovací příspěvek	25	0	0	1	0
Ostatní	52	9	7	0	0
Celkem APZ - ČR	15 704	17 050	36 240	30 500	7 913
Celkem APZ - ESF	4 118	21 061	33 429	13 000	9 836
Celkové výdaje APZ	19 822	38 111	69 669	43 500	17 749

3.3.11 SWOT analýza okresu Prostějov

SWOT analýza hodnotí silné a slabé stránky (SW) - strengths, weaknesses, které jsou výsledkem vnitřní analýzy, a příležitosti a ohrožení (OT) - opportunities, threats, jež jsou výsledkem analýzy vnějšího prostředí. V běžné praxi se SWOT analýza tvoří ze souboru potřebných externích i interních analýz. Pro tvorbu SWOT analýzy jsem čerpal z materiálů poskytnutých od Magistrátu města Prostějova, ale také z empirických údajů. Na základě těchto údajů jsem sestavil přehled nejpodstatnějších faktorů působících na okres Prostějov.

Silné stránky	Slabé stránky
▶ Tradice oděvnictví a průmyslové výroby ▶ Relativně vysoká vzdělanostní úroveň obyvatel ▶ Nadprůměrná míra podnikatelské aktivity – především drobní podnikatelé ▶ Rozmanitost průmyslové výroby v rámci okresního města ▶ Přítomnost zahraničních investorů v průmyslové zóně ▶ Různorodá oborová struktura středních škol ▶ Široká síť vzájemně spolupracujících neziskových organizací, sdružující občany např. ▶ Veřejná doprava je plně integrována ▶ Silná vazba podnikatelů na město Prostějov a místní region	▶ Zvyšující se záporné saldo migrace obyvatel ▶ Nedostačující kapacita pobytových sociálních služeb ▶ Relativně malý význam cestovního ruchu na ekonomice ▶ Nedostatečná propagace podnikatelského prostředí ▶ Převažující zaměstnanost v oborech s nižším mzdovým ohodnocením ▶ Vysoké zatížení silniční sítě ▶ Negativní dopady silniční dopravy na život (emise, hluk, parkovací místa) ▶ Není dobudován vnější dopravní okruh města Prostějov ▶ Negativní vliv spalování tuhých paliv v lokálních topeništích s potenciálním dopadem na lidské zdraví

Příležitosti	Ohrožení
▶ Využít potenciál pro užší spolupráci v rámci nejvýznamnějšího sídelního trojúhelníku regionu Olomouc – Prostějov – Přerov ▶ Připravit infrastrukturu a vytvořit podmínky pro potenciální investory ▶ Podpořit osvětu a školení týkající se legislativních požadavků spojených s podnikatelskou činností ▶ Využít potenciál Plumlovské přehrady jako atraktivního místa pro cestovní ruch regionálního významu ▶ Podpořit alternativní druhy dopravy šetrné k životnímu prostředí prostřednictvím budování stezek pro cyklisty a chodce	▶ Trvalý úbytek počtu obyvatel ▶ Obyvatelstvo stárne, zvyšuje se průměrný věk obyvatel ▶ Celosvětová hospodářská krize a s ní spojené negativní trendy v ekonomice (dopad na různá průmyslová odvětví, nárůst nezaměstnanosti, snížení kupní síly obyvatelstva aj.) ▶ Nedostatečná modernizace, rozvoj a optimalizace technické infrastruktury pro zásobování energiemi ▶ Snižování množství zeleně v okresním městě

Za nejvýznamnější silnou stránku okresu Prostějov považují tradici oděvního a textilního průmyslu. Naopak jako nejslabší článek se jeví zvyšující se záporné saldo migrace obyvatel (převaha vystěhovalých nad přistěhovalými). Za hlavní příležitosti ke zlepšení považují připravení infrastruktury a vytvoření vhodných podmínek pro potenciální investory, kteří budou do okresu přinášet nové pracovní příležitosti. Za větší hrozbu je odchod perspektivních obyvatel do jiných okresů a s ním spojený trvalý úbytek počtu obyvatel.

4 Návrhy na snížení nezaměstnanosti

Vzhledem k tomu, jak je míra nezaměstnanosti v okrese Prostějov vysoká, nelze očekávat výraznou změnu k lepšímu jenom s použitím nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti. Je třeba podporovat podnikání takovým způsobem, aby se podařilo přilákat nové investory do regionu. A to jak tuzemské investory, tak i zahraniční.

Na základě předchozí analýzy navrhuji v této části práce opatření, která by měla přispět k řešení nezaměstnanosti v okrese Prostějov. V návrhové části své práce se zaměřím na 3 - z mého pohledu nejzásadnější oblasti při snižování míry nezaměstnanosti, a to na plánované investiční akce regionu do roku 2017, díky nimž by v konečném důsledku mělo dojít k vytvoření nových pracovních příležitostí, na možnosti uplatnění problémových skupin nezaměstnaných a v neposlední řadě na zefektivnění aktivní politiky zaměstnanosti v okrese Prostějov.

4.1 Návrhy investičních akcí v okrese Prostějov

a) Navrhuji přípravu a propagaci rozvojových ploch a objektů pro podnikání

Domnívám se, že by bylo možné připravit až 30 ha nově vznikajících rozvojových ploch pro podnikání na pozemku, který byl dříve využíván pro zemědělské účely. Rozloha této zóny je 30 hektarů, je zde tudíž možné předpokládat budoucí koncentraci významných nadnárodních firem většího rozsahu. Náklady projektu by mohly činit 100 mil. Kč, financování ze zdrojů města, kraje, Ministerstva pro místní rozvoj (MMR) a Státního fondu dopravní infrastruktury (SFDI). Reálnost financování z rozpočtu města je reálná v případě spolufinancování z jiných rozpočtů. Návrh projektu byl zahájen v roce 2013, konečná fáze - nabídka investorům je plánována na podzim roku 2017. Navrhuji zahájit výkup pozemků pro výstavbu této zóny již v prvním pololetí roku 2014. Vznikání lokálních průmyslových zón považuji za ideální investice pro snížení nezaměstnanosti. Společnosti musí investovat finanční prostředky na nákup pozemků v zónách, proto je zřejmé že pracovní pozice v nich budou trvale. Odhaduji, že v

souvislosti s tímto projektem vznikne v následujících letech cca 100 nových pracovních míst.

b) Navrhuji revitalizaci Pernštýnského zámku

V oblasti památkové péče doporučuji v roce 2014 pokračovat v projektu revitalizace zámku. Stav tohoto zámku je dlouhodobě neuspokojivý a současná podoba má významné nedostatky, především z hlediska bezpečnosti. Budova zámku je renesanční stavba s mnoha stavebními zásahy v celém průběhu existence stavby, je památkově chráněná. Střecha a krovy byly v nedávné době rekonstruovány. Ostatní konstrukce jsou na hranici, či za hranicí životnosti. Zdivo je zasolené a mokré. Vlivem zvýšené vlhkosti, nedostatečného větrání prostor nebo dokonce dlouhodobého uzavření místností bez jakékoliv výměny vzduchu, a vlivem trvalého dotování zdiva ze srážkové činnosti dochází také k procesům napadení dřevěných prvků a částí konstrukcí hnilobou a dřevokaznými houbami. Jedná se o významný objekt, který v současné době není plně a funkčně využíván. S ohledem na uvedený stav zámku navrhuji jeho rekonstrukci. Investiční náročnost projektu by byla ve výši 62 mil. Kč (sanace vlhkosti zámku v Prostějově – 12 mil. Kč, rekonstrukce objektu – 50. mil Kč). Financování z rozpočtu města, dotací ROP. Již bylo provedeno zřízení víceúčelových výstavních prostor, navrhuji provést rekonstrukci 2. NP východního křídla. Zrekonstruovaný zámek, doplněný o řadu expozic, se dle mého názoru stane vyhledávaným cílem turistů. Odhaduji roční počet návštěvníků na 5 000/rok. Předpokládám, že v průběhu realizace by na projektu našlo uplatnění 20 – 30 lidí a po dokončení projektu by zde mohlo vzniknout 5 – 10 nových pracovních míst (např. pozice – kastelán, programový pracovník, lektor/marketing, průvodce/pokladník, technický pracovník).

c) Navrhuji dobudování vnějšího městského okruhu

Pro plynulé pokračování v rámci rozvoje dopravní infrastruktury doporučuji zrealizovat chybějící části vnějšího okruhu Prostějova - výstavbu třetího a čtvrtého kvadrantu vnějšího okruhu města. Zmíněné kvadranty města – tzv. východní část vnějšího okruhu je ve fázi mapování podkladů a přípravy studií, zjišťování majetkoprávních záležitostí,

prostorových vazeb na infrastrukturu a souladu s územním plánem. Po dokončení projektové dokumentace navrhuji zahájit urychlená jednání s dotčenými subjekty ČD, ŘSD, OIK, SSOK, KHS, POLICIE ČR. Realizace obou zbývajících kvadrantů bude pro město Prostějov velice nákladná a rozpočet na tyto stavební práce by mohl činit 250 mil. Kč (III. kvadrant 150 mil. Kč, IV. kvadrant 100 mil. Kč). Základními zdroji financování projektu by bylo město Prostějov se spolufinancováním Olomouckého kraje a dotačních programů. Pozitivní vliv infrastruktury na zaměstnanost v okrese je zřejmý, proto doporučuji tvorbu projektové dokumentace již v měsících únor – březen 2014. V prvním pololetí roku 2014 již navrhuji zahájit souběžnou výstavbu obou etap. Odhaduji, že při budování této stavby by zde mohlo nalézt uplatnění 50 – 75 lidí. Pokud by byly získány všechny potřebné dotace pro dokončení investice v co nejkratším možném čase, byl by počet zaměstnaných pravděpodobně ještě vyšší.

d) Navrhuji rozvoj cyklistické dopravy

Další investice se týká rozvoje cyklistické dopravy. V regionu neustále probíhá realizace nových úseků cyklostezek a propojení stávajících úseků cyklostezek. Výstavbou cyklistických stezek se město Prostějov zabývá již od roku 1997. Je dokončeno více než 30 úseků v délce cca 20 km, které prozatím nejsou v mnoha úsecích propojeny. Přikláním se k variantě dobudování dalších částí sítě cyklostezek co nejdříve, neboť postupné propojení všech radiál vyřeší bezproblémový průjezd městem. Jedná se o vybudování více než 80 km cyklostezek. Podle tohoto záměru je postupně plánována a realizována řádově polovina, tedy zhruba 40 km. Z tohoto dílčího cíle je již 20 km vybudováno a zbývajících 20 km je rozčleněno do několika etap. Díky strukturálním fondům se v průběhu roku 2011 postavila 1. etapa – 3 km nových cyklostezek a již při budování této fáze se předpokládal vznik druhé a třetí etapy. Odhadované náklady na tuto výstavbu by mohly činit cca 70 mil. Kč (2. etapa – 20 mil. Kč, 3. etapa – 50 mil. Kč). V současné době cyklisté využívají frekventovanou silnici 2. třídy, což působí negativně na dopravu do zaměstnání. Proto navrhuji urychlit odkup souvisejících pozemků, zažádat o stavební povolení a zahájit výstavbu 2. etapy již v roce 2014. Termín dostaveb obou fází by byl v roce 2016. Odhaduji, že při budování těchto tras by zde mohlo nalézt uplatnění asi 20 dělníků. Trvalý vliv této investice na

nezaměstnanost předpokládám na 5 - 10 nových pracovních míst (správa, údržba cyklostezek, toalety, možnosti občerstvení, doprovodné programy pro rodiče a děti).

e) Navrhuji rozvoj a rekonstrukci kanalizační sítě

Navrhuji, aby město Prostějov věnovalo velkou pozornost rozvoji a rekonstrukci stávající kanalizační sítě. Projekt „Prostějov, zlepšení infrastruktury kanalizace“ řeší zlepšení a dobudování stokové sítě města Prostějova a zlepšení kvality vod, vypouštěných do vod povrchových. V současné době probíhá hodnocení projektu. Realizaci navrhuji započít již ve třetím kvartále roku 2014 oproti původně stanovenému 1. pololetí roku 2015. Odhadované finanční náklady na projekt „Prostějov, zlepšení infrastruktury kanalizace“ by mohly činit 150 mil. Kč. Na ostatní projekty oprav a rekonstrukcí stávající kanalizace a výstavby nových stok kanalizační sítě v následných letech 2014 až 2017 bych vyčíslil náklady na cca 10 mil. Kč ročně. Jelikož zde v současné době nejsou stále dořešeny zdroje financování, jako možné finanční zdroje financování obou projektů bych navrhoval: vlastní finanční prostředky vlastníka infrastruktury kanalizace, provozovatele infrastruktury kanalizace a Města Prostějov, dále úvěry, získání státní dotace na rozvoj infrastruktury kanalizace a finanční prostředky soukromých investorů infrastruktury kanalizace. Uskutečnění tohoto projektu dle mého názoru vytvoří 70 - 80 nových pracovních míst. Po rekonstrukci by se zde mohlo zachovat 10 – 20 dělnických pracovních míst na opravy, údržbu a případné modernizace stávající kanalizace.

f) Návrhuji urychlení projektu soukromého investora – Galerie Prostějov

Projekt Galerie Prostějov je posazen do samotného centra města Prostějova mezi ulice Křížkovského a Wolkerova. Záměrem investora je výstavba obchodní galerie se zhruba stovkou prodejních jednotek, pobočkami bank a servisními službami. Společnost Manthellan – vítěz veřejné soutěže na návrh rozvoje územní části Prostějova v místě současné tržnice, společenského a kulturního centra hodlá v Prostějově proinvestovat až jednu miliardu korun. Projekt je rozdělen na několik etap. Dokončení Galerie je plánováno na rok 2016. Navrhuji eskalovat jednání s dotčenými partnery/subjekty a

nejpozději do konce prvního čtvrtletí 2014 začít s výstavbou. Všechny práce doporučuji dokončit do konce roku 2015. V opačném případě by mohlo při nezdaru projektu dojít ke ztrátě cca 200 trvalých pracovních míst a nejméně dalších sto míst by vůbec nevzniklo při samotné výstavbě.

g) Návrhuji zahájit výstavbu prodejen potravin

V posledních měsících se objevilo několik investorů (Kaufland, COOP Jednota, Lidl), kteří oslovili město se zájmem vybudovat zde své prodejny. Odhadované investice by činily zhruba 50 mil. Kč. Projekty jsou zatím ve stádiu příprav, protože město má pro potenciální investory stanovená striktní pravidla. Právě tyto podmínky zatím brzdí další jednání a samotné zahájení výstavby. Prostějov se neustále rozrůstá, proto se domnívám, že si markety své zákazníky určitě získají a město by jejich výstavbě nemělo bránit. Navrhuji, aby se město a investoři pokusili dohodnout na sporných bodech - vybudování kanalizace, chodníků. Dle mého názoru by mohlo dojít ke vzniku až 50 nových míst, hlavně na pozici prodavač/ka v jednotlivých obsluhovaných úsecích.

Tabulka 18: Přehled investičních akcí do roku 2017 (Zdroj: Vlastní zpracování)

Investiční akce	Náklady (mil. Kč)	Realizace	Pracovní místa
Příprava rozvojových ploch a objektů pro podnikání	100	2013 - 2017	100
Revitalizace Pernštýnského zámku	62	2013 - 2015	25 - 40
Dobudování vnějšího městského okruhu	250	2014 - 2017	50 - 75
Rozvoj cyklistické dopravy	70	2014 - 2016	25 - 30
Rozvoj a rekonstrukce kanalizační sítě	160	2014 - 2017	80 - 100
Projekt Galerie Prostějov	100	2014 - 2016	200 - 300
Prodejny potravin - Prostějov	50	2014 - 2017	50
Celkem	742	2013 - 2017	530 - 695

Je evidentní, že mnou navrhované projekty pro období let 2013 – 2017 jsou finančně velmi nákladné a vytvořená pracovní místa velmi drahá. Doporučoval bych provedení plánovaných projektů do roku 2017. Pomocí těchto plánů by mělo dojít k vytvoření až 695 nových pracovních míst.

4.2 Návrhy na snížení nezaměstnanosti rizikových skupin

Velkou část nezaměstnaných tvoří uchazeči z rizikových skupin, proto jsem se zaměřil na návrhy u jednotlivých rizikových skupin. Právě zařazení osob z těchto skupin patří k nejvíce složitým problémům.

4.2.1 Návrhy uplatnění osob se zdravotním postižením

Z analytické části této práce vyplývá, že ke konci roku 2012 byl počet nezaměstnaných osob se zdravotním postižením 760 a z hlediska podílu na celkovém počtu nezaměstnaných tyto osoby zaujímaly 12,21 %. Kontaktní pracoviště v Prostějově se dle užitých instrumentů APZ zaměřuje spíše na ostatní rizikové skupiny. U této skupiny uchazečů stále nedošlo k výraznějšímu meziročnímu zlepšení. Při větší finanční podpoře zaměstnavatelů formou CHPM by se zcela jistě podařilo umístit větší počet OZP na trh práce.

Mezi hlavní příčiny nezaměstnanosti této skupiny patří:

- Špatný zdravotní stav
- Častá pracovní neschopnost
- Problémy s dopravou z a do zaměstnání
- Problémy s přizpůsobením pracovního prostředí

Pro snížení nezaměstnanosti v této skupině uchazečů navrhuji v roce 2013 následující:

- Navrhuji lépe využívat prostředků z APZ a to formou úzké spolupráce mezi kontaktním pracovištěm a jednotlivými zaměstnavateli. Široká informovanost zaměstnavatelů, jejich seznámení s možnostmi dotace, povede ke zvýšení počtu chráněných pracovních míst. Pracoviště by mělo dle mého názoru více podporovat generování nových pracovních míst v rámci CHPM (v letech 2008-2012 nebyl tento nástroj APZ v okrese využit). Pokud by se podařilo informovat dostatek nových zaměstnavatelů, mohlo by dojít ke snížení nezaměstnaných osob se ZP o cca 5%.

- Další návrh směřuji k individuálnímu přístupu z hlediska realizace rekvalifikací pro OZP. Mnohokrát se při absolvování rekvalifikací OZP stává, že jejich pracovní tempo je podstatně nižší než u osob zdravých. Krátce po zahájení kurzů dochází k demotivaci, protože tyto osoby nedokáží držet krok s ostatními. Častokrát OZP ukončí kurz předčasně, nebo z důvodu nevyhovujících podmínek rekvalifikaci nedotáhnou do zdárného konce. Navrhuji, aby byla pro tuto skupinu zřízena speciální forma rekvalifikací, kde budou jen OZP, a nemísili se tak OZP s uchazeči bez ZP. Tento přístup povede k vyššímu procentu úspěšně absolvovaných rekvalifikací a zároveň těmito kroky dojde ke snížení výdajů.

- Rovněž navrhuji začlenit OZP do pracovního procesu pomocí práce na zkrácený pracovní úvazek. Pro zaměstnavatele, kteří by vytvořili pracovní místa pro tyto osoby, navrhuji zvýšení odpisu finanční částky z daňového základu. Toto navrhuji také z důvodu, že se zaměstnavatelé bojí zaměstnat OZP na hlavní pracovní poměr.

Přestože lze po zbytek roku 2013 předpokládat trvající neblahý vliv dopadů finanční krize, přesto doufám, že pokud se podaří realizovat výše uvedená opatření, dojde v okrese Prostějov k umístění nejméně cca 50 uchazečů ze skupiny osob se zdravotním postižením.

4.2.2 Návrhy řešení nezaměstnanosti absolventů a mladistvých

Na konci roku 2012 bylo na Kontaktním pracovišti v Prostějově evidováno 514 absolventů škol a mladistvých, v procentním vyjádření se jednalo o 7,64 % ze všech nezaměstnaných. Z analýzy vyplynulo, že mezi hlavní příčiny nezaměstnanosti absolventů patří především nedostatečná praxe, absence pracovních zkušeností a chybějící znalost cizích jazyků. Základní problémy absolventů, které brání jejich uplatnění, jsou nevhodný výběr vzdělání vzhledem k pracovní poptávce, přehnané nároky absolventů na pracovní podmínky, výšku počáteční mzdy. Tyto často zkreslené představy jsou prvořadými překážkami, proč se tito lidé stávají klienty Kontaktního pracoviště v Prostějově.

Návrhy a opatření, která povedou k vyššímu uplatnění absolventů škol a mladistvých v roce 2013 jsou následující:

- Navrhuji, aby došlo k rozvoji spolupráce místních škol a podniků. Tato spolupráce by byla založena na spolupráci místních středních škol a podniků v okrese z důvodu neustále se zvyšujícího zájmu o vzdělání na gymnáziích a snižujícím se zájmu o učební obory. Návrh příprav projektu by byl zahájen již ve 4. kvartále 2013. Financování celého projektu by bylo až do výše 85 % z dotačních zdrojů na propagaci technických oborů, zbylá část z motivačních grantů města a finančních prostředků místních firem a podniků (motivační granty města cca 0,5 mil. Kč/rok, podniky cca 0,1-2 mil. Kč - dle poptávky). Vznikem tohoto projektu dojde k lepšímu uplatnění absolventů ve střednědobém horizontu. Rovněž očekávám vytvoření volných pracovních míst u spolupracujících podniků – ta mohou být z části zaplněna absolventy, popřípadě studenty, kteří po ukončení studia na pracovním místě zůstanou. Pro okres Prostějov považuji vznik tohoto projektu za velmi důležitý a předpokládám budoucí možný přínos v řádu jednotek až desítek míst ročně.

- Navrhuji rozšířit trend Kontaktního pracoviště v Prostějově a poskytnout absolventům a studentům ještě komplexnější péči. Tímto předkládaným návrhem je zavedení každoročního vzdělávacího veletrhu pro střední a vysoké školy. Obdobné veletrhy již fungují v některých jiných okresech a těší se velké oblíbenosti. V okrese Prostějov se každoročně pořádá „Prostějovský veletrh zábavy“ – prezentace volnočasových aktivit. Navrhuji, aby v rámci již zavedené tradice Prostějovského veletrhu, školy či kontaktní pracoviště zavedly program vzdělávání a pracovních příležitostí, kde by byly zábavnou formou prezentovány profese žádané na trhu práce prostřednictvím lidí přímo z praxe, jež tyto povolání vykonávají (např. projektant, obsluha CNC strojů, zdravotní sestra, administrativní pracovník atd.). Profese by se každoročně obměňovaly, dle aktuální poptávky na trhu práce. Proto navrhuji, aby se do organizace zapojili, jak pracovníci ÚP a pracovníci krajského odboru školství, tak i další strany.

- Další mé doporučení je i nadále se zabývat velmi obtížnou situací absolventů se základním vzděláním. Tato kategorie nezaměstnaných právem patří do rizikových skupin na trhu práce. Mezi zaměstnavateli o ně není zájem, případně jim je nabízená práce, jejíž mzda se blíží mzdě minimální. Aby nedošlo k demotivaci této skupiny hned z počátku vstupu do pracovní části života navrhuji pořádat specializované rekvalifikační kurzy pro absolventy se základním vzděláním (podobně jako u OZP), které by je učily novým dovednostem či rozšiřovaly ty stávající tak, aby bylo jejich umístění na trhu práce snadnější.

- Dále navrhuji ve větší míře využívat služby sítě EURES, která organizuje zaměstnávání osob v rámci EU, EHP a Švýcarska. Pro ženy by mohly být zajímavé např. au-pair pobyty v Německu, Rakousku nebo Anglii, ale i v jiných členských státech EU. Tyto stáže či zaměstnání by mohly být krátkodobého či dlouhodobého charakteru. Po zdárném absolvování práce v zahraničí by měl uchazeč daleko větší šanci uspět na domácím trhu práce, neboť by získal zkušenosti ze zahraničí, vyšší jazykovou vybavenost. Zprostředkování práce by bylo umožněno přímo přes specializovaného pracovníka Kontaktního pracoviště v Prostějově, tzv. EURES poradce, ke kterému by byli vhodní kandidáti aktivně doporučováni přímo referentskými pracovníky.

4.2.3 Návrhy u osob starších 50 let a dlouhodobě nezaměstnaných

Z provedené analýzy je patrné, že podstatným problémem je skupina obyvatel starších 50 let věku. K 31. 12. 2012 pracoviště evidovalo 1 702 uchazečů starších 50 let, což představuje 27,35 % ze všech evidovaných uchazečů. Tuto skupinu tvoří převážně uchazeči se základním nebo středním odborným vzděláním bez maturity a OZP.

Dlouhodobě nezaměstnaní (evidovaní více než 12 měsíců) jsou také nejčastěji rekrutováni právě ze skupiny osob starších 50 let, často ještě s nevyhovujícím zdravotním stavem. Právě 2 388 osob patřilo v prosinci 2012 do kategorie dlouhodobě nezaměstnaných. Hlavním problémem dlouhodobé nezaměstnanosti je změna životního stylu, k níž dochází zhruba po jednom roce nezaměstnanosti. Část dlouhodobě

nezaměstnanosti je záměrná a dobrovolná, ať už kvůli rozhodnutí uchazeče o zaměstnání raději pobírat sociální dávky než pracovat, popř. si k sociálním dávkám přivydělávat prací „na černo“.

Pro výše zmíněné kategorie uchazečů bych navrhoval následující:

- Navrhuji, aby pro příští programové období připravilo KoP v Prostějově regionální projekt pro osoby starší 50 let např. pod názvem „Aktivní padesátka v okrese Prostějov“ ze kterého je zřejmé, na jakou skupinu by byl zacílen. Inspirací by mohl být již ukončený projekt realizovaný v Jihomoravském kraji, který trval 36 měsíců a jeho rozpočet byl 35 mil. Kč. Cílem tohoto nového projektu by bylo zvýšení zaměstnatelnosti a zaměstnanosti v okrese Prostějov u osob, které by v roce zařazení do projektu dosáhly věku 50 let. Účastníci projektu (cca 200 osob) by absolvovali motivačně-poradenské moduly, kurzy základů práce s počítačem a na něj by navazovaly odborné rekvalifikační kurzy dle aktuálních požadavků trhu práce a zároveň by i části z nich bylo nalezeno nové pracovní místo.

- Rovněž navrhuji zvýšení finanční odměny pro nezaměstnané, kteří se aktivně účastní VPP, a zvýšit postihy pro dlouhodobě nezaměstnané, kteří odmítají pracovat na VPP. Uvědomuji si, že pokud mají nezaměstnaní pracovat na VPP, musí někdo jejich práci organizovat a kontrolovat. Proto rovněž navrhuji, aby se zvýšil příspěvek na pokrytí výdajů zaměstnavatelům, kteří nezaměstnané na VPP přijmou.

4.3 Návrhy v rámci aktivní politiky zaměstnanosti

Nástroje aktivní politiky zaměstnanosti patří mezi nejvíce využívané způsoby, jak dosáhnout zlepšení zaměstnanosti. Především se pak snaží bojovat s dlouhodobou nezaměstnaností a nízkým uplatněním rizikových skupin. Při realizaci APZ bylo v okrese Prostějov v letech 2008 - 2012 využíváno vybraných nástrojů APZ, a to zejména: vyhrazená společensky účelná pracovní místa, veřejně prospěšné práce, poradenské služby a rekvalifikace. Náklady této politiky jsou hrazeny jednak ze státního

rozpočtu, ale také z Evropských sociálních fondů. Na řešení nezaměstnanosti v daném období se tedy podílely příspěvky nejen v rámci „klasické“ APZ, ale také finanční prostředky poskytované z Evropského sociálního fondu. Z hlediska meziročního srovnání let 2011 a 2012 je patrné snížení výdajů u většiny nástrojů APZ, z důvodů celkového snížení nezaměstnanosti v okrese. Předpokládám, že výdaje na APZ tedy budou podobné jako v předešlém roce.

Veřejně prospěšné práce

Jedná se zejména o práce nekvalifikované, spočívající v údržbě veřejných prostranství, úklidu a údržbě veřejných budov. VPP jsou časově omezené pracovní příležitosti, sjednávané na dobu maximálně 12 měsíců. Podporováni jsou přednostně uchazeči o zaměstnání, kteří jsou nepřetržitě vedeni v evidenci uchazečů o zaměstnání déle než 5 měsíců a jsou ohroženi dlouhodobou nezaměstnaností.

Výdaje na umísťování uchazečů na VPP jsou v okrese Prostějov dlouhodobě jednou z nejvyšších položek. Od roku 2008 začalo být umísťování osob na VPP financováno i z prostředků Evropské unie prostřednictvím operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost (LZZ). V roce 2012 bylo z prostředků APZ vytvořeno 38 míst na VPP a celkové výdaje na tato místa činily 1 579 tis. Kč. Z evropských zdrojů byl financován vznik dalších 238 míst. Celkové výdaje na VPP agregovaně za APZ ČR a APZ ESF činily v minulém roce 11 415 tis. Kč.

VPP představují pouze krátkodobé řešení nezaměstnanosti, navrhuji proto tuto kategorii APZ v roce 2013 nezvyšovat ale pouze zachovat rozpočet, s vytvořením přibližně stejného počtu míst jako v roce 2012 (cca 280) s celkovými výdaji na tento nástroj do 12 000 tis. Kč. Z hlediska struktury financování doporučuji zachovat vyšší poměr čerpání z ESF než z národních zdrojů a snížit peněžní prostředky z APZ ČR o zhruba 10 %. Veřejně prospěšné práce se neomezují pouze na úklid parků a chodníků. Navrhuji rovněž zaměstnat tyto osoby jako nekvalifikovanou pracovní sílu při plánovaných investičních akcích v okrese. Jedná se především o spolupráci při dobudování vnějšího městského okruhu, popř. by se mohly podílet na rekonstrukci Pernštýnského zámku.

Společensky účelná pracovní místa

Tento nástroj APZ je určen pro uchazeče o práci, kteří mají určité omezení, ztěžující jim nalezení práce. Do této skupiny bych zařadil především absolventy škol a mladistvé, osoby starší 50 let a dlouhodobě nezaměstnané. Místa jsou zřízená a vyhrazená zaměstnavateli nebo samotnými uchazeči v rámci samostatné výdělečné činnosti. Dohody na vyhrazené SÚPM považuji za velmi účinný prostředek APZ, protože uchazeč získává zpravidla pracovní poměr na dobu neurčitou a jen ve velmi málo případech se vrací zpět do evidence. O společensky účelná pracovní místa při samostatné výdělečné činnosti není tak velký zájem. To může být způsobeno určitým nasycením trhu.

Na SÚPM bylo v roce 2012 vynaloženo 5 570 tis. Kč. z prostředků APZ a podařilo se tímto způsobem vytvořit 102 pracovních míst a 34 uchazečů se stalo OSVČ. Ze zdrojů ESF byla vygenerována v roce 2012 pouze 2 SÚPM, což představuje značný pokles oproti roku 2010, kdy bylo vytvořeno 109 SÚPM. Tento nástroj je stejně jako VPP financován i prostřednictvím ESF.

Navrhuji, aby byly příspěvky z ESF čerpány častěji a ve větší míře, aby se počet umístěných uchazečů v roce 2013 změnil ve prospěch ESF. Ze zdrojů APZ přispívat přednostně na SÚPM zřízená a vyhrazená u zaměstnavatele a tímto způsobem podporovat trvalé umístění klientů na trhu práce. V roce 2013 by pomocí ESF mohlo dojít k nárůstu počtu SÚPM a to zejména zřízených a vyhrazených zaměstnavateli. V důsledku toho se zvýší i rozpočet plynoucí na tuto aktivitu. Navrhuji navýšit prostředky o 15 % v rámci SÚPM zřízených a vyhrazených zaměstnavateli, hodnota se v roce 2013 vyšplhá na 4 966 tis. Kč. Co se týká SÚPM zřízených uchazeči o zaměstnání - SVČ, navrhuji zvýšit celkové výdaje o 5% v roce 2013 na 1 313 tis. Kč. Tato oblast podpory je podle mého názoru velmi důležitá a mírné navýšení výdajů v této oblasti považuji za potřebné.

Dále navrhuji, aby se ÚP obrátil na podnikatelské subjekty působící v oblasti turistiky různého zaměření a zemědělství s nabídkou možnosti podpory financování pracovních míst. Nezáměr ze strany těchto subjektů je právě díky zkresleným nebo nulovým informacím ohledně možnosti získat příspěvek na pracovní sílu. Tento návrh přispěje ke zvýšení zaměstnanosti uchazečů zejména z vesnic, kteří mají problém s mobilitou.

Chráněná pracovní místa

Chráněná pracovní místa jsou zřizována pro OZP. Důvod, proč většina zaměstnavatelů příspěvky na vytvoření těchto míst nevyužívá, spatřuji v nevyhovujících pracovních podmínkách pro tuto ohroženou skupinu. Dalším problémem je, že CHPM nejsou financována z prostředků ESF, jejich financování je závislé na národních prostředcích. V roce 2012 nebyl tento instrument APZ v okrese Prostějov využit vůbec. Jedním z důvodů je změna legislativy – konkrétně zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, který od 1. 1. 2012 stanovuje povinnost udržet pracovní místo obsazené po dobu alespoň 3 let. Vzhledem ke kategorii uchazečů, kteří takto vzniklá místa obsazují, se jedná o velmi rizikový závazek. Proto navrhuji změnit podmínky pro financování s povinností udržet pracovní místo zpět na 2 roky.

Rekvalifikace

Dalším rozšířeným nástrojem APZ jsou rekvalifikace. Tento nástroj slouží k získání nových dovedností a znalostí, zvýšení kvalifikace a samozřejmě k lepšímu uplatnění na trhu práce. Od počátku roku 2012 bylo v okrese Prostějov zařazeno do rekvalifikačních kurzů 169 uchazečů. Z tohoto počtu bylo umístěno na trh celkem 112 uchazečů po rekvalifikacích, což představuje 66,27 % osob, které díky rekvalifikaci našly požadované místo.

Z hlediska vynaložených finančních prostředků na umístění osob je možné považovat rekvalifikační kurzy za velmi efektivní nástroj. Dále je nutné vzít v úvahu, že uplatnění na trhu práce je ve většině případů dlouhodobé. V následujícím období navrhuji zvýšení finančních prostředků na tento nástroj o 10 % a navrhuji pečlivě vybírat jednotlivce

zařazované do těchto programů a předmět rekvalifikace pro konkrétní osoby, aby se zvyšoval podíl umístěných po rekvalifikačním kurzu. Z tohoto důvodu navrhuji, aby byly přednostně podporovány kurzy s praktickou částí výuky, profesní rekvalifikace a kurzy zaměřené na obsluhu výpočetní techniky, protože je v okrese velké množství potencionálních zaměstnavatelů. K těmto typům rekvalifikací by měly být určeny osoby především z řad absolventů škol a uchazeči, kteří ztratili zaměstnání a jejich kvalifikace neodpovídá požadavkům trhu práce (starší 50 let).

Pro rok 2013 navrhuji zajistit rekvalifikační kurzy nabízené ÚP pro cca 200 osob ročně a další formou zvolené rekvalifikace. V následující tabulce navrhuji druhy rekvalifikačních kurzů a počty účastníků.

Tabulka 19: Návrhy rekvalifikačních kurzů pro rok 2013 (Zdroj: Vlastní zpracování)

Rekvalifikační kurz	Počet účastníků
Základní kurz - AutoCAD	30
Základní kurz - Microsoft Office	45
Pracovník pro sociální péči	15
Svářeč – získání svářečského průkazu	20
Skladník – průkaz na obsluhu VZV	20
Technicko-administrativní pracovník	30
Všeobecný sanitář	15
Obsluha křovinořezu	15
Strážný	10
Celkem	200

Kromě rekvalifikací zabezpečovaných ÚP mohou nezaměstnaní rovněž využít možnosti tzv. „zvolené rekvalifikace“, jedná se o novinku od 1. 1. 2012. Zájemce si sám může vybrat rekvalifikační kurz i rekvalifikační zařízení. Do 31. 12. 2012 využilo možnosti zvolit si rekvalifikaci 40 uchazečů. Doporučuji i nadále podporovat nezaměstnané v této vlastní iniciativě týkající se rekvalifikací. Nabídka kurzů je rozmanitá a ceny se pohybují v rozpětí od 2 tis. až po 20 tis. Kč. Jistou nevýhodou je skutečnost, že vzdělávající se člověk nemá nárok na podporu v nezaměstnanosti, ani na proplacení jízdného. Na základě zájmu z roku 2012 předpokládám, že zvolené rekvalifikace by se mohlo zúčastnit v roce 2013 až 80 osob.

Tabulka 20: Návrh výdajů na APZ v tis. Kč (Zdroj: Vlastní zpracování)

Nástroj APZ/Rok	2012	2013		Celkem
		1. pololetí	2. pololetí	
VPP	1 579	1 288	133	1 421
SÚPM zřízené a vyhrazené zaměstnavateli	4 319	2 170	2 796	4 966
SÚPM zřízené uchazeči o zaměstnání - SVČ	1 251	625	688	1 313
CHPD	0	0	0	0
REKV	510	641	0	641
CELKEM	7 913	4 724	3 617	8 341

Výdaje na národní APZ činily v roce 2012 přibližně 8 milionů korun. Z výše uvedené tabulky je patrné, že návrhy z hlediska APZ směřují v roce 2013 k zachování finančních výdajů roku 2012. Celkový rozpočet doporučuji navýšit o 428 tis. Kč. U VPP doporučuji snížit výdaje vynaložené z národní politiky ve prospěch čerpání výdajů z ESF, tímto krokem dojde v roce 2013 k poklesu vynaložených prostředků. Naopak v rámci SÚPM navrhuji zvýšení o 15% u SÚPM zřízených a vyhrazených zaměstnavateli a nárůst o 5% u uchazečů, jež zahájí samostatnou výdělečnou činnost.

Závěr

Ve své diplomové práci jsem se zabýval otázkou nezaměstnanosti v okrese Prostějov. Nejprve jsem v úvodu popsal Kontaktní pracoviště v Prostějově, které je organizační složkou Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Olomouci a zabezpečuje ve svém správním obvodu státní politiku zaměstnanosti. Následně jsem definoval náplň práce jednotlivých oddělení a popsal organizační strukturu.

V první části práce jsem uvedl souhrn teoretických poznatků vázaných na danou problematiku za využití odborné literatury. Je zde popsán trh práce, nezaměstnanost a její možné formy. V další kapitole jsem postupně analyzoval nezaměstnanost, konkrétně v Evropské unii, v České republice a v okrese Prostějov ve sledovaných letech 2008 – 2012. Největší důraz v této kapitole byl kladen na podrobnou analýzu jednotlivých kategorií evidovaných uchazečů a na analýzu problémových skupin. Na základě teoretických poznatků a provedené analýzy jsem v závěru této kapitoly sestavil SWOT analýzu okresu Prostějov - která mi posloužila jako podklad možných návrhu a opatření na snížení nezaměstnanosti v okrese Prostějov pro poslední, tj. návrhovou část.

Vlivem ekonomické krize průměrná míra nezaměstnanosti v Evropské unii neustále stoupala. V České republice došlo v roce 2012 k meziročnímu nárůstu na hodnotu 9,4 %, přesto však kladně hodnotím skutečnost, že se ČR po celé sledované období pohybovala pod hranicí průměru EU. Vývoj míry nezaměstnanosti v České republice zaznamenal v roce 2009 enormní zvýšení a to v důsledku působení finanční krize. Olomoucký kraj, jehož součástí je okres Prostějov, patřil v roce 2012 mezi tři kraje s nejvyšší nezaměstnaností ve výši 11,9 %.

Okres Prostějov se vyznačoval zvyšováním míry nezaměstnanosti od roku 2008 až do roku 2010 s následným poklesem v roce 2011, a to na míru 9,8 %. V roce 2012 byl patrný opětovný mírný růst nezaměstnanosti na 6223 uchazečů o práci, kdy připadalo na jedno volné pracovní místo 34 uchazečů, což je počet téměř třikrát vyšší než je celorepublikový průměr a vyjadřuje závažnost situace v okrese.

Analýza uchazečů v okrese z hlediska struktury věkových skupin prokázala skutečnost, že nejvíce ohroženými skupinami jsou lidé ve věku 20 – 25 let, kteří představují 14 % všech nezaměstnaných a skupina starších 55 let s 15 % zastoupením ze všech nezaměstnaných v roce 2012. Nevýhody těchto skupin spatřuji u mladší věkové skupiny (absolventů a mladistvých) v jejich nedostatečné praxi a u osob starších 55 let ve ztížené možnosti přizpůsobení se novým podmínkám na pracovním trhu a delší době evidence na úřadu práce. Z pohledu vzdělanostní struktury nezaměstnanosti tvořili nejpočetnější část lidé s výučním listem (45 %), uchazeči se základním vzděláním se na celkovém počtu podíleli 24 %. Problém těchto skupin je dle mého názoru v nedostatečné kvalifikaci. Délka evidence představuje další problém, který je nutné řešit, jelikož v roce 2012 patřilo mezi dlouhodobě nezaměstnané (nad 12 měsíců) 38,37 % uchazečů – tj. 2388 osob z celkem 6223 evidovaných. Tento vývoj není pro pracovní trh příznivý, jelikož lidé ztrácejí své pracovní návyky. U problémové skupiny uchazečů se zdravotním postižením docházelo od roku 2008 ke snižování podílů těchto osob na celkovém počtu nezaměstnaných. V roce 2012 bylo evidováno 760 osob se ZP, a to představovalo přibližně 12 % podíl z celkového počtu uchazečů.

Pro jednotlivé skupiny uchazečů jsem zpracoval následující návrhy. V kategorii absolventů a mladistvých navrhuji zahájit rozvoj spolupráce místních škol a podniků, čímž dojde k většímu zapojení studentů do praxe. Pro žáky 9. tříd doporučuji zavedení vzdělávacího veletrhu, za účelem lepší identifikace vhodného budoucího zaměření. Pro uchazeče nad 50 let směřuji svůj návrh k realizaci projektu „Aktivní padesátka v okrese Prostějov“, který by zahrnoval kurzy základů práce s počítačem a na něj by navazovaly odborné rekvalifikační kurzy dle aktuálních požadavků trhu práce. Další návrh je určen pro kategorii OZP - zřídit speciální formy rekvalifikací, kde budou jen OZP a nebudou se tak OZP mísit s uchazeči bez ZP. Rovněž navrhuji lépe využívat prostředků z APZ a to formou úzké spolupráce mezi kontaktním pracovištěm a jednotlivými zaměstnavateli. Široká informovanost zaměstnavatelů, jejich seznámení s možnostmi dotace, povede ke zvýšení počtu chráněných pracovních míst.

Možnost, jak snižovat nezaměstnanost v okrese Prostějov, nabízí také efektivní využívání aktivní politiky zaměstnanosti. Na APZ ČR byly v roce 2012 vynaloženy prostředky v celkové výši 7 913 tis. Kč. Pro rok 2013 navrhuji vynaložit prostředky ve výši 8 341 tis. Kč, které budou využity na maximální zvýšení zaměstnanosti různých skupin uchazečů o práci. Návrhy v rámci AZP je potřebné uskutečnit již během roku 2013.

Prvním nástrojem APZ jsou veřejně prospěšné práce - v roce 2012 bylo z prostředků APZ vytvořeno 38 míst na VPP a výdaje na tato místa činily 1 579 tis. Kč. Celkové výdaje na VPP včetně ESF potom byly 11 415 tis. Kč. VPP představují pouze krátkodobé řešení nezaměstnanosti, navrhuji proto tuto kategorii APZ v roce 2013 nezvyšovat ale pouze zachovat rozpočet, s vytvořením přibližně stejného počtu míst jako v roce 2012, s celkovými náklady do 12 000 tis. Kč. Z hlediska struktury financování doporučuji vyšší čerpání z ESF než z národních zdrojů a snížit peněžní prostředky z APZ ČR o zhruba 10 %.

Dalším nástrojem APZ jsou společensky účelná pracovní místa, na která bylo v roce 2012 vynaloženo 5 570 tis. Kč a díky těmto prostředkům bylo vytvořeno a podpořeno 102 pracovních míst a 34 uchazečů se stalo OSVČ. Pro rok 2013 bych doporučoval navýšení prostředků o 15% v rámci SÚPM zřízených a vyhrazených zaměstnavateli, hodnota se v roce 2013 vyšplhá na 4 966 tis. Co se týká SÚPM zřízených uchazeči o zaměstnání - SVČ, navrhuji zvýšit celkové výdaje o 5% v roce 2013 na 1 313 tis. Kč. Nově vytvořená místa by byla určena především pro absolventy škol, mladistvé a osoby se zdravotním postižením.

Instrument chráněných pracovních míst nebyl v okrese Prostějov využit vůbec. Jedním z důvodů je změna zákona o zaměstnanosti, který od 1. 1. 2012 stanovuje povinnost udržet pracovní místo obsazené po dobu alespoň 3 let. Vzhledem ke kategorii uchazečů, kteří takto vzniklá místa obsazují, se jedná o velmi rizikový závazek. Proto navrhuji změnit podmínky pro financování s povinností udržet pracovní místo zpět na 2 roky. Tato změna by měla vést k většímu využívání tohoto nástroje. Tento nástroj je totiž nejvíce vhodným způsobem uplatnění zdravotně postižených.

Dalším rozšířeným nástrojem APZ jsou rekvalifikace. Významnost tohoto nástroje potvrzuje také fakt, že v roce 2012 bylo provedeno celkem 169 rekvalifikací (z toho 112 umístěno na trh) s celkovými náklady ve výši 510 tis. Kč. Pro rok 2013 navrhuji zvýšení finančních prostředků na tento nástroj o 10 % a navrhuji pečlivě vybírat jednotlivce zařazované do těchto programů a předmět rekvalifikace pro konkrétní osoby, aby se zvyšoval podíl umístěných po rekvalifikačním kurzu. Úspěšnost rekvalifikací byla v roce 2012 na úrovni 66,27 %, což svědčí o významnosti tohoto nástroje.

Z hlediska snížení nezaměstnanosti hrají důležitou roli také investiční akce okresu a plánované pobídky města Prostějova. Doporučoval bych provedení plánovaných projektů do roku 2017. Pomocí těchto plánů by mělo dojít k vytvoření až 695 nových pracovních míst, která vzniknou v důsledku realizace těchto investic. Tvorba nových pracovních míst v rámci investičních pobídkových akcí má dlouhodobý charakter.

Předpokládám, že v důsledku realizace navrhovaných opatření dojde v nadcházejícím období ke zlepšení situace na trhu práce v okrese Prostějov. Kontaktnímu pracovišti v Prostějově doporučuji kombinaci všech výše uvedených opatření.

Seznam použité literatury

- 1) GROLIGOVÁ, I. a DVOŘÁK, J. *Makroekonomie*. 1. vydání Brno: PC-DIR Real, 2000. 72 s. ISBN 80-214-1687-4.
- 2) JÍROVÁ, H. *Trh práce a politika zaměstnanosti*. Praha, VŠE, 1998. 95 s. ISBN 80-7079-635-9.
- 3) LIŠKA, V. a kol. *Makroekonomie*. 1. vydání Professional Publishing, 2002. 554 s. ISBN 80-86419 27-4.
- 4) ROBERT, H.K., BERNANKE, B.S. *Ekonomie*. 1.vyd., Praha 2003, 803 s. ISBN 80-247-0471-4.
- 5) SAMUELSON, P. A., NORDHAUS, W. D. *Ekonomie*. 18. vydání. Praha: Svoboda, 2007. 775 s. ISBN 978-80-205-0590-3.
- 6) TOMŠÍK, M. *Sociologie pro ekonomii*. Praha: VŠE Fakulta podnikohospodářská, 1996. ISBN 80-707- 9146-2.
- 7) VLČEK, J. *Ekonomie a ekonomika*. 4. zcela přepracované vydání. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009. 515 s. ISBN 978-80-7357-478-9.
- 8) *Universum: všeobecná encyklopedie*. 1. vyd. Praha: Odeon, 2002, 780 s. ISBN 80-207-1115-5.

Elektronické zdroje

- 9) *Ekonomika-ČT24, Konec krize v Evropě? Růst nezaměstnanosti se zastavil*. [online]. 2010 [cit. 2010 03-26]. Dostupné z: <<http://www.ct24.cz/ekonomika/82529-konec-krize-v-evrope-rust-nezamestnanosti-se-zastavil>>.

- 10) Table unemployment rates. [online]. 2011 [cit. 2011-09-05]. Dostupné z: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php?title=File:Table_unemployment_rates.PNG&filetimestamp=20110504123450>.
- 11) GOLLA, Petr. *Strašák jménem nezaměstnanost*. [online]. [citováno 30.10 2007]. Dostupné z: <<http://www.finexpert.cz/default.aspx?section=17&server=1&artikle=18194>>.
- 12) Ministerstvo práce a sociálních věcí. *Statistiky*. [online]. [cit. 2012-02-25]. Dostupné z: <<http://portal.mpsv.cz/sz/stat>>.
- 13) Bureau of Labour Statistics, Databases & Tables. [online]. 2010 [cit. 2010-03-26]. Dostupné z: <<http://www.bls.gov/cps/tables.htm>>.
- 14) Služba EURES v EU a Evropském hospodářském prostoru. [online]. 2012 [cit. 2012-12-10]. Dostupné z: <http://portal.mpsv.cz/eures/sit_eures>.
- 15) Tisková zpráva MPSV. [online]. 2012 [cit. 2012-12-01]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/files/clanky/13048/TZ_MPSV_Nezamestnanost_v_květnu_2012.pdf>.
- 16) Výběrové šetření pracovních sil. [online]. 2012 [cit. 2012-11-22]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/vykazy/vykazy.nsf/i/vyberove_setreni_pracovnich_sil>.
- 17) Výdaje na státní politiku zaměstnanosti. [online]. 2012 [cit. 2012-08-10]. Dostupné z: <<http://portal.mpsv.cz/sz/stat/vydaje>>.
- 18) Základní práva a povinnosti uchazeče a zájemce o zaměstnání. [online]. 2012 [cit. 2012-11-27]. Dostupné z: <http://portal.mpsv.cz/sz/obcane/pravpov_uch>.

Seznam použitých zkratek

APZ	Aktivní politika nezaměstnanosti
ČSÚ	Český statistický úřad
ČR	Česká republika
DPH	Daň z přidané hodnoty
EHP	Evropský hospodářský prostor
ESF	Evropský sociální fond
EU	Evropská unie
EUROSTAT	Statistický úřad Evropské unie
HDP	Hrubý domácí produkt
CHPD	Chráněná pracovní dílna
CHPM	Chráněné pracovní místo
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
OZP	Osoba se zdravotním postižením
ROP	Regionální operační program
SÚPM	Společensky účelné pracovní místo
SVČ	Samostatná výdělečná činnost
ÚP	Úřad práce
ÚSV	Úplné střední vzdělání
ÚSO	Úplné střední odborné vzdělání s maturitou
VPM	Volné pracovní místo
VPP	VPP Veřejně prospěšné práce

Seznam grafů

GRAF 1: ZPĚT ZAKŘIVENÁ NABÍDKA PRÁCE.....	14
GRAF 2: TRŽNÍ NABÍDKA PRÁCE.....	15
GRAF 3: POPTÁVKA PO PRÁCI.....	15
GRAF 4: ROVNOVÁHA NA TRHU PRÁCE.....	16
GRAF 5: DOBROVOLNÁ A NEDOBROVOLNÁ ZAMĚSTNANOST.....	22
GRAF 6: KRÁTKODOBÁ PHILLIPSOVA KŘIVKA.....	25
GRAF 7: DLOUHODOBÁ PHILLIPSOVA KŘIVKA	26
GRAF 8: MÍRA NEZAMĚSTNANOSTI V ZEMÍCH EU K 30. 06. 2013	30
GRAF 9: VÝVOJ POČTU UCHAZEČŮ O ZAMĚSTNÁNÍ A VOLNÝCH PRACOVNÍCH MÍST	35
GRAF 10: MÍRA NEZAMĚSTNANOSTI V OKRESE PROSTĚJOV	39
GRAF 11: POČTY VOLNÝCH MÍST V LETECH 2008 - 2012	42
GRAF 12: PODÍL MUŽŮ A ŽEN NA CELKOVÉM POČTU UCHAZEČŮ	44
GRAF 13: STRUKTURA PODLE VĚKU K 31. 12. 2012	45
GRAF 14: STRUKTURA PODLE VZDĚLÁNÍ K 31. 12. 2012.....	47
GRAF 15: UCHAZEČI PODLE DÉLKY EVIDENCE K 31. 12. 2012.....	48
GRAF 16: VÝVOJ POČTU ABSOLVENTŮ V LETECH 2008 – 2012.....	50
GRAF 17: VÝVOJ POČTU OZP V LETECH 2008 – 2012.....	51

Seznam tabulek

TABULKA 1: VÝVOJ MÍRY NEZAMĚSTNANOSTI V % V ZEMÍCH EU V LETECH 2008-2012 ..	28
TABULKA 2: VÝVOJ MÍRY NEZAMĚSTNANOSTI V % V ZEMÍCH EU V 1. POLOLETÍ 2013	29
TABULKA 3: VÝVOJ NEZAMĚSTNANOSTI V ČR V LETECH 2008 – 2012	31
TABULKA 4: MÍRA NEZAMĚSTNANOSTI KRAJŮ V LETECH 2008 - 2012	32
TABULKA 5: SOCIÁLNÍ A DEMOGRAFICKÁ SITUACE K 31. 12. 2009	37
TABULKA 6: MÍRA NEZAMĚSTNANOSTI V OKRESE PROSTĚJOV V LETECH 2008 - 2012.....	39
TABULKA 7: POČTY UCHAZEČŮ O ZAMĚSTNÁNÍ V LETECH 2008 – 2012	40
TABULKA 8: POČTY VOLNÝCH MÍST NA ÚP V LETECH 2008 – 2012.....	41
TABULKA 9: PODÍL MUŽŮ A ŽEN NA CELKOVÉM POČTU UCHAZEČŮ.....	43
TABULKA 10: STRUKTURA UCHAZEČŮ DLE VĚKU V LETECH 2008 - 2012.....	45
TABULKA 11: STRUKTURA PODLE VZDĚLÁNÍ V LETECH 2008 - 2012	46
TABULKA 12: STRUKTURA UCHAZEČŮ PODLE DÉLKY EVIDENCE.....	47
TABULKA 13: STRUKTURA ABSOLVENTŮ ŠKOL A MLADISTVÝCH.....	49
TABULKA 14: STRUKTURA OZP V LETECH 2008 - 2012.....	50
TABULKA 15: CIZÍ STÁTNÍ PŘÍSLUŠNÍCI V POSTAVENÍ ZAMĚSTNANCŮ	51
TABULKA 16: POČET PRACOVNÍCH MÍST VYTVOŘENÝCH NÁSTROJÍ APZ.....	53
TABULKA 17: VÝDAJE NA APZ VČETNĚ ESF V TIS. KČ.....	54
TABULKA 18: PŘEHLED INVESTIČNÍCH AKCÍ DO ROKU 2017	61
TABULKA 19: NÁVRHY REKVALIFIKAČNÍCH KURZŮ PRO ROK 2013	70
TABULKA 20: NÁVRH VÝDAJŮ NA APZ V TIS. KČ.....	71

Příloha 1: Organizační struktura Kontaktního pracoviště Prostějov

